

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie marec 2015
Plénum

Nález:

spisová značka	PL. ÚS 28/2014
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – voľby starostu obce boli vyhlásené za neplatné
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia v 1. a 2. rade ako neúspešní kandidáti napadli ústavnou sťažnosťou voľby starostu obce s tým, že v priebehu volieb bolo zo strany odporcu (zvoleného za starostu obce) porušené volebné moratórium a došlo ku kupovaniu hlasov voličov. Z uvedených dôvodov žiadali, aby boli tieto voľby vyhlásené za neplatné.
ratio decidendi	<p>V rámci konania o volebných sťažnostiach sa neuplatňuje teória tzv. „absolútneho väd“ volebného procesu, t. j. takých porušení volebného zákona, ktoré by mali za následok automatické zrušenie volieb (volieb kandidáta alebo výsledku hlasovania). Vzhľadom na túto skutočnosť treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa ich vplyvu na výsledok volieb do zastupiteľského orgánu alebo na výsledok voľby konkrétneho kandidáta. Overovanie volieb je založené na predpoklade objektívnej súvislosti medzi volebnou vadou a zložením zastupiteľského zboru alebo minimálne takej novej príčinnej súvislosti (princíp potenciálnej kauzality).</p> <p>Ku tzv. kupovaniu hlasov Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo svojej judikatúre uviedol, že ide o vážne porušenie volebnej kampane, pretože ide o aktivitu, ktorá zasahuje do samotnej podstaty volebného (aktívneho či pasívneho) práva zaručeného v čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Podľa ustáleného názoru ústavného súdu poskytovanie „protihodnoty“ za hlasovanie vo voľbách je protiústavné, lebo účelom aktívneho volebného práva je možnosť účasti na správe vecí verejných, a nie bezprostredný materiálny prospech.</p> <p>Ústavný súd má v konaní vo volebných veciach (na rozdiel od iných typov konaní pred ústavným súdom) postavenie „skutkového súdu“, t. j. súdu, ktorý môže vykonať aj dokazovanie v prípadoch, ak to považuje za potrebné. Zároveň ale treba pripomenúť, že ani v konaní vo volebných veciach nie je ústavný súd „vyšetrovacím orgánom“, ktorý zisťuje (môže zisťovať) skutkový stav metódami a spôsobmi charakteristickými pre prácu orgánov činných v trestnom konaní. Jeho úlohou je predovšetkým zväžiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení sťažovateľov v kontexte s ďalšími konkrétnymi okolnosťami posudzovanej veci a rozhodnúť, či vykoná vo veci aj ďalšie dokazovanie, alebo vyvodí v predmetnej veci právne závery len na základe tvrdení predložených účastníkmi.</p> <p>Z ústavnému súdu predloženej kópie zápisnice miestnej volebnej komisie vyplýva, že v zoznamoch voličov bolo zapísaných 251 voličov, z toho volebné obálky boli vydané</p>

	<p>200 voličom, do volebných schránok bolo odovzdaných tiež 200 volebných obálok, pričom pre voľby starostu obce bolo odovzdaných 196 platných hlasovacích lístkov. Za starostu obce bol počtom hlasov 85 zvolený odporca, sťažovateľku v 1. rade volilo 67 voličov a sťažovateľa v 2. rade volilo 44 voličov. Výsledky volieb zachytené v uvedenej zápisnici neboli sporné.</p> <p>Ústavný súd vykonaným dokazovaním zistil, že deň pred napadnutými voľbami bolo porušené volebné moratórium, keď voličom rómskeho pôvodu bývajúcim v nájomnom bytovom dome vo vlastníctve obce bol ponúkaný alkohol s cieľom ovplyvniť v prospech odporcu hlasovanie týchto osôb v nadchádzajúcich voľbách. Vyplýva to nielen zo svedeckej výpovede svedka vypočutého ústavným súdom, ale aj z výsluchov svedkov vykonaných vyšetrovateľom Národnej kriminálnej agentúry v súvisiacom trestnom konaní. Z výpovedí ďalších svedkov pred ústavným súdom, ako aj čestného vyhlásenia svedkyne vyplýva, že fľaše alkoholu boli okrem toho s tým istým účelom poskytnuté aj viacerým rodinám.</p> <p>Ústavný súd vyhodnotil rovnako za preukázané, že na skupinu rómskych voličov bolo deň pred voľbami pôsobené aj príslubom o vyplácaní sumy 15 € za 1 hlas v prípade voľby odporcu za starostu obce v ranných hodinách, a na ten účel bol spisovaný zoznam voličov, ktorí sa takéhoto postupu mali zúčastniť. Tieto skutkové okolnosti ústavný súd ustálil z výpovedí viacerých svedkov, ktorí potvrdili, že im konkrétne osoby sľúbili vyplatenie uvedenej sumy a určité peniaze im aj boli fyzicky ukázané. Aj ďalší svedkovia potvrdili, že o týchto aktivitách (sľub vyplatenia sumy 15 € za odovzdanie hlasu v prospech odporcu) v rómskej komunite počuli, aj keď im priamo uvedená peňažná suma ponúknutá nebola.</p> <p>Podstatným dôkazom v tomto smere je aj obsah výpovede A. F., z ktorej vyplýva, že na približne 20 až 30 osôb rómskeho pôvodu mal pôsobiť sľubom vyplatenia sumy 15 € za hlasovanie v napadnutých voľbách v prospech odporcu. Bez ohľadu na skutočnosť, či išlo len o jeho iniciatívu alebo či sa tohto konania dopustil na príkaz, prípadne na podnet odporcu, pre posúdenie ústavnosti a zákonnosti napadnutých volieb je podstatné, že k takémuto konaniu dochádzalo bezprostredne (niekoľko hodín) pred uplatnením aktívneho volebného práva voličov.</p> <p>Hodnovernosť uvedených zistení a ich vplyv na priebeh napadnutých volieb podporujú aj vyjadrenia svedkov navrhnutých odporcom – predsedu volebnej komisie Ing. M. G., ktorou bolo potvrdené, že v ranných hodinách skutočne prišla hromadne hlasovať skupina 30 až 40 voličov rómskeho pôvodu, a preto bolo nevyhnutné priebeh volieb vo volebnej miestnosti koordinovať. Aj svedkyňa V. S. pri svojom výsluchu potvrdila, že v deň konania volieb mala od iných osôb počuť informáciu, že za hlasovanie vo voľbách bude vyplácaná suma 15 € tým voličom, ktorí sa zúčastnia volebného aktu do 9.00 h a budú voliť zvoleného starostu.</p> <p>Naopak dôveryhodnosť svedectva R. G. popierajúceho účasť na akomkoľvek protiústavnom ovplyvňovaní voličov v čase tesne pred napadnutými voľbami oslabuje jeho prijatie za člena obecnej hliadky odporcom, a to hneď tretí deň po napadnutých voľbách. V tejto súvislosti sa totiž nemožno vyhnúť takej interpretácii uvedenej skutočnosti, že zo strany odporcu mohlo ísť o istý spôsob ocenenia konania R. G. počas prípravy a priebehu napadnutých volieb, keďže ani on sám pri svojom výsluchu nevedel objasniť okolnosti svojho prijatia za člena obecnej hliadky, ani popísať podobu výberového konania predchádzajúceho jeho prijatiu.</p> <p>Uvedené skutočnosti teda osvedčujú, že v čase bezprostredne predchádzajúcom napadnutým voľbám počas volebného moratória dochádzalo ku konaniu nesúcemu znaky kupovania hlasov a ovplyvňovania voličov protiústavným spôsobom. Vzhľadom na rozdiel hlasov dosiahnutý medzi odporcom a sťažovateľkou v 1. rade (18 hlasov) dospel ústavný súd k záveru, že opísané okolnosti mohli priamo ovplyvniť výsledok napadnutých volieb starostu obce, a to tak, že do tejto funkcie mohla byť zvolená aj iná osoba, ako je odporca.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vyhlásil napadnuté voľby starostu obce za neplatné.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 45/07, PL. ÚS 66/2011, PL. ÚS 20/2011</p>

Uznesenia:

spisová značka	PL. ÚS 40/2014
súdca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - návrh odmietnutý
dátum rozhodnutia	17. decembra 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 125 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 130 ods. 1 písm. g) Ústavy Slovenskej republiky čl. 151a ods. 1, 2 a 6 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Verejná ochrankyňa práv (ďalej len „navrhovateľka“) podala návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorom žiadala, aby Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyslovil nesúlad ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s viacerými článkami Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“).</p> <p>V podstate identický návrh doručila navrhovateľka ústavnému súdu už 2. decembra 2013, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením č. k. PL. ÚS 5/2014-27 z 5. marca 2014 tak, že návrh odmietol z dôvodu, že ho podala zjavne neoprávnená osoba. Takto rozhodol ústavný súd predovšetkým z dôvodu, že „[v]erejný ochranca práv môže namietat' neústavnosť len takého zákona, ktorý upravuje základné práva a slobody a ktorého aplikácia pripadá do úvahy vo veci, ktorú preskúmava v konaní o podnete právnickej alebo fyzickej osoby alebo z vlastnej iniciatívy bez podnetu, ale v súvislosti s konkrétnou svojou činnosťou v rámci ústavou zverenej právomoci“.</p> <p>Jediný rozdiel medzi oboma návrhmi bol ten, že kým vo veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014 v odôvodnení návrhu navrhovateľka explicitne uvádzala, že predmetný návrh podáva z vlastnej iniciatívy (teda bez podnetu), tak vo veci sp. zn. PL. ÚS 40/2014 v odôvodnení návrhu tvrdila, že návrh podáva na základe podnetov dvoch fyzických osôb, ako aj z vlastnej iniciatívy.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd poukázal na skutočnosť, že prekážka veci rozsúdenej vo svojej procesnej podstate vyjadruje zákaz a prekážku otvárať právoplatne rozhodnutú tú istú vec, ktorá je charakterizovaná tými istými účastníkmi, rovnakým predmetom konania a rovnakými skutkovými a právnymi dôvodmi uplatnenia nároku na súdnu ochranu. Uvedené vymedzenie prekážky veci rozsúdenej je potrebné vykladať vzhľadom na charakter konania o súlade právnych predpisov (abstraktná rozhodovacia činnosť).</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým konštatoval, že skutkové a právne okolnosti v oboch posudzovaných veciach (PL. ÚS 5/2014 a PL. ÚS 40/2014) sú v podstate identické, keďže vecné (hmotnoprávne) odôvodnenie v oboch návrhoch je totožné a podnety (spisy) týkajúce sa fyzických osôb, ktorými tiež navrhovateľka dôvodí v tejto veci, existovali (obsahové hľadisko) aj v čase predchádzajúceho rozhodovania ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014. Tu treba zároveň dodať, že navrhovateľka v predchádzajúcej veci (PL. ÚS 5/2014) na tieto podnety nijakým spôsobom nepoukázala, a to aj napriek tomu, že jeden z podávateľov ju k tomu výslovne vyzval (tento podávateľ požiadal aj o vstup do konania vedeného pod sp. zn. PL. ÚS 5/2014 ako vedľajší účastník konania). Ak by ústavný súd posudzoval oba návrhy iba cez prizmu už uvedeného vecného odôvodnenia a obsahového hľadiska, potom by bez ďalšieho musel odmietnuť (ďalší) návrh navrhovateľky z dôvodu neprípustnosti, keďže by išlo o vec, v ktorej už ústavný súd rozhodol (§24 písm. a) zákona o ústavnom súde).</p> <p>Navrhovateľka však formálne (formálne hľadisko) v oboch návrhoch nerovnako odôvodnila svoju aktívnu legitímáciu. Ústavný súd preto zamerl svoju pozornosť na</p>

zistenie, či v tomto návrhu navrhovateľky už podmienky konania splnené a dospel k záveru, že to tak nebolo. Pokiaľ navrhovateľka opakovane odôvodňuje podanie ostatného návrhu „z vlastnej iniciatívy“, potom je návrh v tejto časti celkom zjavne neprípustný z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (res iudicata) vo svojom rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 55/2014 z 5. marca 2014. Za neprípustný treba v okolnostiach posudzovanej veci však považovať aj návrh navrhovateľky podávaný na základe podnetov dvoch fyzických osôb.

Ústavný súd totiž už v predchádzajúcej veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014 uviedol, že verejný ochranca práv môže podať návrh podľa čl. 125 ústavy, vždy však len v súvislosti so svojou základnou ústavnou právomocou ochraňovať konkrétne, a nie abstraktné práva fyzických a právnických osôb.

Kontrola ústavnosti právnych predpisov je najtypickejšou kompetenciou ústavných súdov, a to bez ohľadu na to, či ide o kontrolu konkrétnu alebo abstraktnú. Konkrétna kontrola ústavnosti je v našom priestore známa skôr v súvislosti s rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov, kedy súd v súvislosti s rozhodovaním o konkrétnej veci môže prerušiť konanie a predložiť vec ústavnému súdu. Naproti tomu pri abstraktnej kontrole noriem je napadnutý právny predpis preskúmaný bez priamej súvislosti s konkrétnym prípadom aplikácie tohto predpisu. Zovšeobecnením už uvedeného možno dospieť k názoru, že postavenie verejného ochrancu práv v Slovenskej republike je de constitutione lata viac podobné súdom ako iným aktérom (skupina poslancov, prezident či vláda). Aj preto ústavodarca v čl. 151a ods. 2 ústavy podmienil oprávnenie verejného ochrancu práv podať návrh podľa čl. 125 ústavy spôsobom, „ak všeobecne záväzný právny predpis porušuje základné právo alebo slobodu priznanú fyzickej osobe alebo právnickej osobe“.

V súvislosti s uvedenými podnetmi fyzických osôb možno zhrnúť, že pokiaľ ide o prvú z fyzických osôb, táto podala navrhovateľke niekoľko podaní, ktoré boli zo strany navrhovateľky riadne ukončené (vyhodnotené ako nedôvodné). Pokiaľ ide o jej ostatné podanie z 8. februára 2014 (ktoré bolo ústavnému súdu známe aj v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 5/2014 a v súvislosti s ktorým podávateľ aj žiadal vstup do konania pred ústavným súdom ako vedľajší účastník) ústavný súd zistil, že v danom prípade mohlo potenciálne dôjsť k porušeniu práv fyzickej osoby vyplývajúcich z článkov ústavy, ktoré v petite svojho návrhu uvádzala aj navrhovateľka. Toto podanie sa totiž týkalo súdneho konania vo veci povolenia trvalého pobytu a tiež rozhodnutia o zrušení povolenia na prechodný pobyt. Súdne konanie však bolo zastavené (podávateľ zobral žalobu späť v čase po podaní ostatného podnetu) a pokiaľ ide o zrušenie povolenia na prechodný pobyt, toto rozhodnutie bolo po intervencii najvyššieho súdu zrušené a vec vrátená pôvodnému orgánu.

Podľa názoru ústavného súdu podnet druhej fyzickej osoby prima facie nespĺňal náležitosti kvalifikovaného podnetu podávaného verejnemu ochrancovi práv už len z dôvodu, že toto podanie nie je podaním osoby, ktorá bola dotknutá na svojich základných právach (je to právnik, ktorý „lobuje“ za zmenu zákona). Predložený podnet i jeho doplnenia majú charakter skôr odborného právneho stanoviska. Z verejne dostupných údajov na webovej stránke navrhovateľky pritom vyplýva, že ak podnet podáva nie priamo dotknutá osoba, musí táto osoba predložiť aj písomný súhlas dotknutej osoby na podanie podnetu alebo písomné splnomocnenie vo veci, čo v prípade splnené nebolo.

Sumarizujúc už uvedené, od rozhodnutia vo veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014 do podania návrhu v tomto konaní (14. júla 2014) nedošlo podľa názoru ústavného súdu k žiadnym takým skutkovým alebo právnym zmenám, ktoré by opodstatňovali záver o tom, že nejde o tú istú vec v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol uznesením sp. zn. PL. ÚS 5/2014 z 5. marca 2014, a preto ho ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Odlišné stanovisko sudkyne Ludmily Gajdošíkovej

Rozhodnutie väčšiny pléna považujem za striktné formalistické, ignorujúce nielen inštitút verejného ochrancu práv a jeho postavenie v našom ústavnom systéme, ale aj čl. 152 ods. 4 ústavy.

Zásadne nesúhlasím s diferencovaným posudzovaním aktívnej procesnej legitímácie na podávanie návrhov na začatie konania o súlade právnych predpisov: na jednej strane so

striktno formalistickým posudzovaním aktívnej procesnej legitímácie verejnej ochrankyne práv a na druhej strane s benevolentným posudzovaním splnenia náležitostí návrhu, konkrétne vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 21/2014, keď návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podal podpredseda Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „Súdna rada“) v čase, keď Súdna rada nemala zvoleného predsedu/predsedníčku. Po zvolení predsedníčky Súdnej rady táto len ústavnému súdu oznámila, že k predmetnému návrhu sa v celom rozsahu pripája, namiesto toho, aby si ho osvojila a jednoznačne oznámila, že ho máme považovať za jej návrh. Pritom ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu túto skutočnosť „prešiel“ bez akejkoľvek poznámky a bližšieho odôvodnenia a bol toho názoru, že návrh bol podaný predsedníčkou Súdnej rady, a tak ho aj prijal na ďalšie konanie. Pri prísne formalistickom prístupe posudzovania splnenia procesných podmienok verejného ochrancu práv by takýto návrh určite „nemal šancu“ na úspech.

Pri posudzovaní aktívnej procesnej legitímácie verejného ochrancu práv vo veciach podľa čl. 125 ústavy sa aj vzhľadom na jeho postavenie v ústavnom systéme Slovenskej republiky a na princípy inak štandardne uplatňované v rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne prikláňam k materiálnemu chápaniu ústavnosti, a nie k formalistickým prístupom opomínajúcim túto skutočnosť.

Pretože s väčšinovým právnym názorom pléna ústavného súdu na rozsah aktívnej procesnej legitímácie verejného ochrancu práv na podávanie návrhov na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nesúhlasím, pripájam tak k výroku, ako aj k odôvodneniu uznesenia zo 17. decembra 2014 toto svoje odlišné stanovisko a plne sa stotožňujem s tým, čo som už uviedla vo svojom odlišnom stanovisku vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 5/2014, na ktorú sa aj väčšina pléna v tejto veci odvolala.

Odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa

V disente k veci sp. zn. PL. ÚS 5/2014, ktorá je bezprostredne previazaná s aktuálnym uznesením sp. zn. PL. ÚS 40/2014, na ktorý v plnom rozsahu odkazujem, som v bode 8 ponúkol nasledujúci výklad:

„Verejný ochranca práv môže podať ústavnému súdu návrh podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy (na vyslovenie nesúlady zákonov s nadradenými právnymi predpismi) v prípade, ak

1.a) na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy začne preskúmať určité konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť orgánu uvedeného v § 3 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv,

1.b) pri ich skúmaní dospeje k záveru, že preskúmaný postup daného orgánu sa zakladá na zákone (nejde teda o zreteľne protizákonný postup), teda ide o „uplatňovanie zákona“ v zmysle čl. 151a ods. 2 ústavy, resp. § 21 ods. 3 zákona o verejnom ochrancovi práv, no

1.c) dôsledkom tohto postupu podľa presvedčenia verejného ochrancu práv je alebo môže byť ohrozenie základných práv a slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb uvedených v citovanom článku ústavy, resp. v citovanom ustanovení zákona.

Existenciu týchto predpokladov musí verejný ochranca práv vo svojom návrhu tvrdiť a preukázať pripojením príslušných spisov alebo správ, z ktorých vyplynie, že predmetom kontroly naozaj bolo konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť orgánu uvedeného v § 3 ods. 1 zákona o verejnom ochrancovi práv. Ak sú tieto podmienky splnené, verejný ochranca práv je oprávnenou osobou na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a jeho návrh nemožno odmietnuť ako podaný niekým zjavne neoprávneným. To je minimum štandardu aktívnej legitímácie, pričom si teoreticky možno predstaviť aj veľkorysejší, abstraktnejší výklad.“

Som presvedčený, že ombudsmanka mala a preukázala dostatok konkrétnych, procesne podchytených, a nie špekulatívnych (politických) poznatkov splňujúcich kritériá z predchádzajúcich riadkov, aby ústavný súd mohol začať konanie o súlade § 120 ods. 2 zákona o pobyte a § 52 ods. 2 zákona o azyle, ktoré u niektorých aktérov môžu vyvolávať ústavnoprávne otázky.

Možnosť iniciovať konanie na ústavnom súde je výkonom moci, a to nie hocakým, ale veľmi významným, s možným dôsledkom derogácie zákona. Okruh aktívne legitimovaných subjektov významne ovplyvňuje charakter ústavného súdництва a je pre nositeľa verejnej moci veľkým benefíciom. Nemožno ho redukovať na procesnú normu ľahko prenositeľnú na iného nositeľa verejnej moci. Jednoducho aktívna legitímácia

	<p>(standing) má veľkú hodnotu. ... v poriadku nie je, ak aktívnu legitímáciu verejnej ochrankyne, ktorá je už rozumne ústavne zúžená na základné práva a slobody, vykladáme reštriktívnejšie, než stanovuje ústavný a zákonný text a jeho zmysel, a jej pozíciu posúvame smerom ku konkrétnej kontrole ústavnosti na návrh všeobecných súdov, kde tiež nie je ústavný súd vždy priateľský. Ústavný súd Slovenskej republiky je azda jediným ústavným súdom, ktorý nemá explicitne previazané konanie o ústavnej sťažnosti a konanie o súlade. Inými slovami, jednotlivец nemôže procesom práva dosiahnuť prieskum zákona, ktorý možno neústavne zasahuje do jeho slobody. Aj keď pri verejnom ochrancovi práv ide hlavne o zúžený výsek moci, najmä verejnú správu, v tejto právnej situácii nejde daným výkladom o obmedzovanie ombudsmanky, ale o obmedzovanie jednotlivcov, občianskej spoločnosti.</p> <p>Vlastnosť res iudicata slúži hlavne na fixovanie meritórne rozhodnutej veci, resp. na fixovanie niektorých rozhodnutí, ktoré predchádzajú definitívnemu rozhodnutiu. Skutočnosť, že ju aplikovala väčšina pléna namiesto odmietnutia veci, nikomu bezprostredne neškodila. Každopádne si myslím, že medzi dvoma odmietnutiami nenastáva stav res iudicata a že takéto inovátorstvo zbytočne oslabuje res iudicata v jej obvyklom význame.</p> <p>Návrh verejnej ochrankyne práv na začatie konania mal byť podľa môjho presvedčenia prijatý na ďalšie konanie už 5. marca 2014 alebo najneskôr 17. decembra 2014.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 5/2014, PL. ÚS 11/05, II. ÚS 111/04

spisová značka	PL. ÚS 28/2015
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - návrh odmietnutý
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 2 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Skupina 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“) podala návrh na začatie konania o súlade § 84 ods. 2 tretej a štvrtej vety zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o vysokých školách“) s čl. 1 ods. 1 prvou vetou Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 2 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“).</p> <p>Navrhovatelia v návrhu na začatie konania tvrdili, že napadnuté ustanovenia vytvárajú priestor pre pravú retroaktivitu hodnotiacich kritérií pre akreditáciu činností vysokých škôl. Z napadnutej právnej úpravy totiž vyplýva, vysoká škola sa kritériá, rozhodujúce pre výsledok komplexnej akreditácie svojich činností, musí dozvedieť najneskôr rok pred termínom začatia komplexnej akreditácie. Zároveň sa ale stanovuje, že komplexná akreditácia činností vysokej školy sa uskutočňuje v šesťročných cykloch. Znamená to teda, že kritériá, podľa ktorých sa bude táto komplexná akreditácia činností vykonávať sa vysoká škola dozvie až v závere tohto šesťročného obdobia, najneskôr rok pred jeho koncom, avšak tieto kritériá budú spôsobovať účinky i spätne na celé hodnotené šesťročné obdobie. Takéto ustanovenie vytvára pre vysokú školu neúnosnú mieru právnej neistoty a pre činnosť Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Akreditačnej komisie značný priestor pre subjektívne a účelové stanovovanie kritérií, od ktorých bude závisieť výsledok činnosti a osud vysokej školy. Stanovenie kritérií v priebehu šesťročného intervalu ustanoveného pre komplexnú akreditáciu, hoci by bolo aj viac ako jeden rok pred jeho koncom, pokiaľ sa neuskutoční pred začatím, alebo najneskôr súbežne so začatím šesťročného intervalu (čo však zákon nielen nepožaduje, ale podľa názoru navrhovateľov ani neumožňuje) vyvolá retroaktívne účinky. Ak by totiž vysoká škola postupovala v súlade s kritériami, ktoré platili z</p>

	<p>predchádzajúceho obdobia, teda na začiatku šesťročného intervalu, nemusí byť úspešne vyhodnotená, pretože súčasné znenie tretej vety § 84 odseku 2 zákona o vysokých školách umožňuje ustanoviť odlišné kritériá neskôr v priebehu hodnoteného obdobia, avšak s účinkami pre celé hodnotené obdobie.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Za kľúčový moment posúdenia ústavnej ne/súladnosti napadnutých ustanovení zákona o vysokých školách Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) ustálil potrebu rozlíšenia medzi napadnutými ustanoveniami a ich dopadom na právne postavenie vysokých škôl, ktoré nimi majú byť dotknuté, a hodnotiacimi kritériami, podľa ktorých má komplexná akreditácia prebiehať.</p> <p>Napadnuté ustanovenia zákona o vysokých školách totiž v princípe neriešia nič viac ako skutočnosť, že kritériá používané pri vyjadrovaní o zaradení vysokej školy a kritériá používané pri hodnotení úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie činnosti vysokej školy musia byť známe aspoň jeden rok vopred. Ďalej napadnuté ustanovenia riešia následky nedodržania tohto postupu. Napadnuté ustanovenia sa stali súčasťou právnej úpravy po nadobudnutí účinnosti zákona č. 455/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o vysokých školách, ktorý v tejto časti nadobudol účinnosť 1. januára 2013. Z dôvodovej správy k návrhu tejto novely zákona o vysokých školách vyplýva, že dôvod, pre ktorý sa navrhovala táto právna úprava, bol presne opačný, ako ho interpretujú navrhovatelia. Predkladateľ návrhu novely zákona o vysokých školách v dôvodovej správe uviedol:</p> <p>„S cieľom právnej istoty vysokých škôl vstupujúcich do procesu komplexnej akreditácie ich činností pri vypracovávaní materiálov pre Akreditačnú komisiu sa zabezpečuje, aby každá vysoká škola poznala rok pred začiatkom komplexnej akreditácie nielen dátum jej začatia, ale aj rozhodujúce kritériá, podľa ktorých bude Akreditačná komisia postupovať, a teda podľa ktorých má vysoká škola pripraviť podklady.“</p> <p>Cieľom zavedenia novej právnej úpravy, ktorú predstavujú napadnuté ustanovenia, bolo teda zaviesť do procesu komplexnej akreditácie vysokých škôl prvok právnej istoty, v zmysle ktorého majú vysoké školy najmenej jeden rok vopred poznať kritériá, podľa ktorých budú v rámci komplexnej akreditácie hodnotené. Napadnuté ustanovenia nepôsobia spätne, neukladajú vysokým školám nové povinnosti a nemajú priamu ani nepriamu väzbu na rozsah práv vysokých škôl uskutočňovať študijné programy oprávňujúce udeľovať jeho absolventom akademický titul, uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov.</p> <p>Z ustanovení zákona o vysokých školách je zrejmé, že v súvislosti s akreditáciou vysokých škôl platná právna úprava rozlišuje viaceré druhy kritérií, pričom len dve z nich musia byť zverejnené aspoň s ročným predstihom pred začatím komplexnej akreditácie. Všetky akreditačné kritériá (vrátane tých dvoch, ktorých zverejnenie upravujú napadnuté ustanovenia) sú navrhované Akreditačnou komisiou ako poradným orgánom vlády, následne sú prerokované orgánmi reprezentácie vysokých škôl a v konečnom dôsledku schvaľované ministerstvom.</p> <p>Z pohľadu posudzovaného návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov je podstatný charakter hodnotiacich kritérií. V zhode s uvedeným tieto kritériá predstavujú podklad, podľa ktorého vysoké školy predkladajú svoje žiadosti o akreditáciu, podľa ktorých následne Akreditačná komisia predkladá vyjadrenia a hodnotiace správy. Minister následne podľa vyjadrení Akreditačnej komisie príslušnej vysokej škole priznáva, pozastavuje alebo odníma zodpovedajúce práva. Tieto rozhodnutia ministra majú pritom charakter individuálnych právnych aktov, ktorými sa rozhoduje o konkrétnych oprávneniach vysokej školy vo vzťahu ku konkrétnym študijným programom, formám a stupňom štúdia, habilitačným konaniam a konaniam o vymenovaní za profesorov v konkrétnych študijných odboroch.</p> <p>Osobitne podstatnou skutočnosťou však je, že hodnotiace kritériá, ktorých termín zverejnenia upravujú napadnuté ustanovenia, nemajú charakter právneho predpisu uvedeného v čl. 125 ústavy, ktorého súlad s právnym predpisom vyššej právnej sily by mohol ústavný súd v tomto type konania preskúmať. Ústavný súd teda ani v tomto a ani v iných typoch konania nemôže posudzovať súlad či prípadný nesúlad kritérií s právnymi predpismi vyššej právnej sily a v dôsledku uvedeného ani zaujímať svoje stanovisko k ich prípadnej retroaktivite.</p> <p>Z uvedeného teda vyplýva, že pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd nezistil možnosť retroaktívneho pôsobenia napadnutých ustanovení zákona o vysokých školách, v dôsledku čoho nezistil ani potenciálnu možnosť ich rozporu s čl. 1</p>

	ods. 1 vetou prvou ústavy a čl. 2 ods. 1 listiny. Pre nedostatok ústavnej právomoci ústavnému súdu zase neprislúchalo posudzovať prípadnú retroaktivitu hodnotiacich kritérií. <u>Z uvedených dôvodov bol návrh na začatie konania už pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnutý ako zjavne neopodstatnený.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 5/05, PL. ÚS 38/99, PL. ÚS 16/95, PL. ÚS 29/05, PL. ÚS 3/00, PL. ÚS 37/99

Uznesenia – volebné veci:

spisová značka	PL. ÚS 14/2015
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - sťažnosti odmietnuté
dátum rozhodnutia	28. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavné sťažnosti, v ktorých namietal neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce a volieb poslancov obecného zastupiteľstva.</p> <p>Pokiaľ ide o voľby starostu obce, sťažovateľ za porušenie volebného zákona považoval postup pri sčítaní hlasov jednotlivými okrskovými volebnými komisiami, keď sa zápisnice o výsledku hlasovania v jednotlivých okrskových volebných komisiách nevyhotovovali vo volebných miestnostiach, ale v kancelárii starostu obce. Pri vyhotovovaní zápisníc boli prítomné len zapisovateľky volebných komisií a predseda miestnej volebnej komisie, pričom výsledky volieb v jednotlivých volebných okrskoch neboli vyhlásené. Predseda miestnej volebnej komisie a tri zapisovateľky zobrali rukou písané poznámky o sčítaní hlasov a odniesli ich do kancelárie starostu s tým, že vyhotovia zápisnicu o hlasovaní. Až po vyhotovení zápisnice Miestnej volebnej komisie boli zápisnice okrskových volebných komisií prinesené do volebnej miestnosti, kde boli podpísané členmi okrskových volebných komisií. Pri vyhotovovaní zápisníc tak podľa sťažovateľa mohlo dôjsť k manipulácii s výsledkami volieb a tak vzniká dôvodná pochybnosť o tom, že vyhlásené výsledky volieb korešpondujú s vo voľbách prejavenu vôľou občanov.</p> <p>Sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že v priebehu volieb sa v mieste, kde sa upravovali hlasovacie lístky sa za zástenou niekoľkokrát nachádzali až traja voliči a navzájom sa radili, ďalej že počas trvania volieb bola vo večerných hodinách vynesená hlavná volebná schránka Okrskovej volebnej komisie č. 1 na parkovisko pred obecný úrad za účelom umožnenia hlasovania pánovi, ktorý odvolil v aute a že po skončení volieb a následnom spočítaní hlasov členmi okrskovej volebnej komisie nebolo umožnené niektorým členom Okrskovej volebnej komisie č. 2 nahliadnuť do hlasovacích lístkov a bolo im upierané právo podieľať sa na ich spočítaní, pričom došlo ku konfliktu medzi predsedom Okrskovej volebnej komisie č. 2 p. a členmi volebnej komisie. Okrem týchto skutočností podľa sťažovateľa bola porušená priamosť hlasovania, keď členovia okrskovej volebnej komisie umožnili za jednu voličku hlasovať jej dcére, ďalej že nebolo umožnené voliť najmenej trom voličom, ktorí sice nemali preukaz totožnosti, ale členovia volebnej komisie ich poznali a že v čase niekoľko dní pred voľbami starosta obce a zároveň aj zvolený kandidát na starostu obce uzatváral s nezamestnanými občanmi obce rómskej národnosti (cca 50) dohody o vykonávaní menších obecných služieb, pričom pri podpísaní dohôd im mal pohroziť, že ak ho nebudú voliť, viac už ich nezamestná.</p> <p>Pokiaľ ide o voľby do obecného zastupiteľstva, sťažovateľ ich nezákonnosť odôvodnil</p>

	<p>rovnakými tvrdeniami, ako v prípade volieb starostu obce.</p> <p>Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov tak podľa sťažovateľa bolo porušené jeho právo vyplývajúce z čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a sťažovateľ žiadal, aby boli voľby vyhlásené za neplatné.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Základným predpokladom úspešnosti návrhu na vydanie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o neplatnosti voľby starostu alebo kandidáta na poslanca obecného zastupiteľstva obce je zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení volebného zákona spôsobom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok voľby dotknutého kandidáta. Dôkazné bremeno zaťažuje v tejto veci sťažovateľa, ktorý (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) predkladá a navrhuje dôkazy, ktoré podľa jeho úvahy môžu preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením zákonnosti a ústavnosti volebného procesu a napadnutým výsledkom volieb.</p> <p>K namietanej manipulácii pri vyhotovovaní zápisníc</p> <p>Ústavný súd sa zaoberal najväčšou námietkou sťažovateľa, a to tvrdením pochybením volebnej komisie, ktoré spojil so záverom o manipulácii pri sčítaní hlasov. Sťažovateľ túto svoju domnienku podporil vyhlásením podpredsedu miestnej volebnej komisie, že pri sčítaní hlasov sa nepostupovalo podľa zákona o voľbách. Pritom treba poukázať na skutočnosť, že podpredseda miestnej volebnej komisie potvrdil správnosť údajov v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb do obecného zastupiteľstva obce a starostu obce vlastnoručným podpisom 15. novembra 2014 a o niekoľko dní na to, t. j. 24. novembra 2014, poskytol uvedené vyjadrenie sťažovateľovi.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s najzávažnejšou námietkou sťažovateľa zistil z vyžiadanej volebnej dokumentácie obce, že vo voľbách starostu obce bolo odovzdaných v prospech zvoleného kandidáta na starostu 505 platných hlasov (podľa zápisnice miestnej volebnej komisie 507 hlasov) a v prospech sťažovateľa 459 platných hlasovacích lístkov (podľa zápisnice miestnej volebnej komisie 460 hlasovacích lístkov).</p> <p>Pokiaľ ide o voľby poslancov obecného zastupiteľstva, ústavný súd zistil, že v týchto voľbách bolo odovzdaných v prospech sťažovateľa 192 platných hlasovacích lístkov (podľa zápisnice miestnej volebnej komisie 191 hlasovacích lístkov). Ústavný súd preskúmal a porovnal aj zistené volebné výsledky ostatných kandidátov na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva, pričom zistil, že v prospech zvolených kandidátov bolo odovzdaných od 353 platných hlasov (podľa zápisnice miestnej volebnej komisie 350 hlasov) do 297 hlasov (podľa zápisnice miestnej volebnej komisie 292 hlasov).</p> <p>Tieto zistené výsledky nemajú nijaký vplyv na celkové poradie kandidátov, resp. na umiestnenie sťažovateľa vo voľbách starostu obce, resp. poslancov obecného zastupiteľstva. Z týchto zistení vyplýva, že podozrenie sťažovateľa z manipulácie pri sčítaní vyhotovovaní zápisníc o výsledkoch volieb bolo vylúčené.</p> <p>K ďalším námietkam sťažovateľa</p> <p>Zo sťažovateľom priloženého vyhlásenia pána J. A. zo 17. januára 2014 vyplýva, že pani M. vyplnila hlasovací lístok namiesto svojej matky pani P. a vhodila ho do prenosnej volebnej schránky. Ústavný súd z volebnej dokumentácie obce zistil, že v zozname voličov je zapísaných desať osôb s priezviskom M. a dve osoby s priezviskom P. (obe s rovnakým menom), ktoré sa zúčastnili volieb do orgánov samosprávy obce konaných 15. novembra 2014. Sťažovateľ neuviedol, ktoré z týchto osôb tvoria rodinu (dcéra s matkou). Okrem priloženého vyhlásenia sťažovateľ na preukázanie svojho tvrdenia o porušení volebného zákona nenavrhol v tejto súvislosti vykonať žiadne ďalšie dokazovanie.</p> <p>Sťažovateľ ďalšie namietané skutočnosti opiera o tvrdenie podpredsedu miestnej volebnej komisie pričom na ich preukázanie či overenie nenavrhuje žiadne dôkazy. Aj v prípade, že by ústavný súd mohol vyhodnotiť niektoré z uvedených skutočností ako porušenia zákonnosti volieb, je potrebné uviesť, že by nemohli mať zásadný vplyv na zmenu výsledku volieb, resp. dali by sa hodnotiť len ako ojedinelé drobné porušenia, a nie ako hrubé a nenapraviteľné porušenia zákona o voľbách, ktoré možno uviesť do príčinnej súvislosti s výsledkom volieb a ktoré by mohli spôsobiť ich neplatnosť.</p> <p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti odkazuje aj na vyjadrenie člena okrskovej komisie o tom, že nebolo umožnené voliť najmenej trom rómskym voličom z dôvodu, že nemali preukaz totožnosti a to napriek tomu, že ich poznali viacerí členovia komisie. Ústavný súd konštatuje, že takéto vyjadrenie je nekonkrétne a nedostatočné. To isté platí o časti námietok sťažovateľa týkajúcej sa uzatvárania dohôd o vykonávaní menších obecných</p>

	<p>služieb niekoľko dní pred voľbami zo strany starostu obce. Pokiaľ ide o uzatváranie dohôd, ide o činnosť, ktorá spadá do okruhu štandardných právomocí starostu. Sťažovateľ však ani v uvedenej súvislosti dostatočným spôsobom neoznačil a ani nepredložil také kvalifikované dôkazy, ktoré by boli spôsobilé preukázať skutočnosti, ktoré by mohli mať priamy vplyv na vyhlásený výsledok volieb starostu obce či poslancov obecného zastupiteľstva.</p> <p>Napokon námietky týkajúce sa údajných konfliktov pri sčítavaní hlasovacích lístkov a nahliadani do nich, resp. pri vypracovávaní zápisníc okrskovej volebnej komisie č. 2 a miestnej volebnej komisie, resp. z nich vyplývajúce pochybnosti, sa týkajú skôr súčinnosti členov volebných komisií a výkonu ich oprávnení a povinností v zmysle volebného zákona ako označeného základného práva sťažovateľa. Pritom treba poukázať na skutočnosť, že všetky zápisnice boli podpísané bez výhrad.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd nezistil a sťažovateľ nepreukázal také skutočnosti, ktoré by signalizovali hrubé alebo závažné, prípadne opakované porušenie volebného zákona pri voľbách starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva konaných 15. novembra 2014, sťažovateľ nepreukázal porušenie volebného zákona, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným výsledkom volieb a ktoré by odôvodňovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti sťažovateľa po ich predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnené.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 27/99

spisová značka	PL. ÚS 15/2015
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - sťažnosť odmietnutá
dátum rozhodnutia	28. januára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 69 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce. Ústavnú sťažnosť odôvodnil nasledovne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V okrskových volebných komisiách nebol žiaden člen rómskeho pôvodu, a to napriek tomu, že v obci je odhadom viac ako polovica (cca 60 %) obyvateľov rómskeho pôvodu, pričom volebná komisia bola prevažne zostavená zo sympatizantov víťaza na funkciu starostu. 2. Pri použití prenosnej volebnej schránky v obidvoch volebných okrskoch v obci bol porušený zákon o voľbách, pretože osoby, ktoré vykonávali počas volieb „funkciu nezávislých pozorovateľov priebehu volieb a zisťovania ich výsledkov“ (ďalej aj „nezávislí pozorovatelia“), <ul style="list-style-type: none"> - neboli členmi okrskových volebných komisií upozornení na použitie prenosnej volebnej schránky, - nemali možnosť skontrolovať, či prenosná volebná schránka bola zapečatená pred vnesením z volebnej miestnosti, - nemali možnosť skontrolovať zoznam voličov, ktorí chceli hlasovať mimo volebnej miestnosti v zmysle § 31 ods. 6 zákona o voľbách a tento zoznam doplniť o ďalších voličov. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal na štyroch voličov, „ktorí mohli toto právo využiť a nebolo im to umožnené...“. 3. Sčítanie hlasovacích lístkov jednotlivých kandidátov na starostu nebolo v súlade so zákonom o voľbách, pretože „boli okrskovou volebnou komisiou prepočítané v neprítomnosti, resp. nie pod dohľadom nezávislých pozorovateľov, a to aj napriek vedomosti členov volebnej komisie o ich prítomnosti“ a tiež z dôvodu, že „samotné sčítavanie hlasovacích lístkov prebiehalo len za prítomnosti jednej osoby.“

	<p>Vzhľadom na tieto skutočnosti boli podľa sťažovateľa porušené jeho práva vyplývajúce z čl. 30 ods. 1 a 3 a čl. 69 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a žiadal, aby boli voľby starostu obce vyhlásené za neplatné.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné sa uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Inými slovami, nie každé porušenie volebného zákona vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.</p> <p>Skutkové zistenia - sčítanie platných hlasovacích lístkov</p> <p>Ústavný súd zistil, že vo voľbách starostu obce bolo odovzdaných spolu 1 213 platných hlasovacích lístkov (údaj zhodný so zápisnicami dvoch okrskových komisií), pričom zvolenému starostovi bolo odovzdaných spolu 1 001 hlasov (podľa zápisnice okrskových komisií 1 003 hlasov), sťažovateľovi bolo odovzdaných 203 hlasov (podľa zápisnice okrskových komisií 201 hlasov) a tretiemu kandidátovi bolo odovzdaných 9 hlasov (údaj zhodný so zápisnicami okrskových komisií).</p> <p>K námietke o zložení okrskových volebných komisií</p> <p>Skutočnosť, že okrskové volebné komisie v obci nemali člena rómskeho pôvodu, hoci podľa sťažovateľa Rómovia majú majoritné zastúpenie medzi obyvateľmi obce, nepredstavuje porušenie zákona o voľbách. Sťažovateľ vo svojej argumentácii neuvádza, že boli porušené konkrétne ustanovenia zákona o voľbách v procese delegovania členov okrskových volebných komisií príslušnými politickými subjektmi alebo v procese prípadného vymenovania ich členov starostom. Zákonom ustanovený proces delegovania, prípadne vymenovania členov okrskovej volebnej komisie v zásade negarantuje a ani nepredpisuje, aby proporčne zodpovedalo etnickému, náboženskému, národnostnému a inému zloženiu obyvateľov obce.</p> <p>K námietke o použití prenosnej volebnej schránky</p> <p>Sťažovateľ namietal, že pri vynášaní prenosnej volebnej schránky členmi okrskovej volebnej komisie neboli nezávislí pozorovatelia upozornení na túto skutočnosť. Každý osobe, ktorá je prítomná vo volebnej miestnosti s úmyslom sledovať priebeh volieb, však muselo byť zrejmé, že dvaja členovia volebnej komisie opúšťajú volebnú miestnosť s prenosnou volebnou schránkou, obáľkami a hlasovacími lístkami. Zákon o voľbách neustanovuje povinnosť členom okrskovej volebnej komisie výslovne upozorniť osoby, ktoré sa zdržujú vo volebnej miestnosti s jej súhlasom na použitie prenosnej volebnej schránky. Sťažovateľ uvádza, že nezávislí pozorovatelia sa striedali tak, že „vždy boli v týchto miestnostiach prítomní aspoň dvaja z nich“. Z uvedeného možno urobiť záver, že nezávislí pozorovatelia mohli vidieť použitie prenosnej volebnej schránky, t. j. jej vynášanie z volebnej miestnosti. Sťažovateľ nijako neargumentuje, že nezávislí pozorovatelia prejavili úmysel skontrolovať zapečatenie prenosnej volebnej schránky a toto im nebolo členmi okrskovej volebnej komisie umožnené.</p> <p>Úlohou osôb, ktoré sa zdržiavajú vo volebnej miestnosti v priebehu hlasovania, prípadne sčítania hlasov, pritom nie je paternalisticky a aktívne dozerať na to, či každý volič, ktorý nemôže voliť vo volebnej miestnosti, bol zaradený do zoznamu voličov, ktorým sa umožní voliť mimo volebnej miestnosti, a či skutočne takúto voľbu vykoná. Uvedené osoby, dozerajúc na priebeh volieb, v zásade majú právo kontrolovať, či okrsková volebná komisia umožní hlasovanie mimo volebnej miestnosti tým voličom, ktorí o to priamo alebo sprostredkované požiadali zo zákonom ustanoveného dôvodu. Z argumentácie sťažovateľa nijako nevyplýva, že uvedení štyria voliči požiadali priamo alebo sprostredkované o vykonanie voľby mimo volebnej miestnosti a okrsková volebná komisia im túto voľbu neumožnila. Sťažovateľ v sťažnosti tiež neuvádza, že iní konkrétni voliči požiadali nezávislých pozorovateľov, aby v ich mene požiadali okrskovú volebnú komisiu o možnosť hlasovania mimo volebnej miestnosti, ktorí tak urobili, a okrsková volebná komisia takéto hlasovanie neumožnila.</p> <p>Z týchto dôvodov nie sú námietky sťažovateľa relevantné.</p>

	<p>K námietke o sčítaní hlasovacích lístkov</p> <p>Námietku sťažovateľa týkajúcu sa sčítania hlasovacích lístkov ústavný súd neakceptoval, pretože ju považoval za nezrozumiteľnú a protirečivú.</p> <p>Sťažovateľ namietal, že v obidvoch volebných miestnostiach boli hlasovacie lístky na funkciu starostu prepočítané „v neprítomnosti, resp. nie pod dohľadom nezávislých pozorovateľov“. Na druhej strane v sťažnosti uvádza, že „Večer o 20:01 hod., keď sa začali sčítavať odovzdané hlasy, už boli prítomní všetci traja (nezavislí pozorovatelia, pozn.). Okrem nich bol pri sčítavaní hlasov prítomný aj kandidát na post starostu obce, sťažovateľ.“. Následne sťažovateľ v sťažnosti podrobne popisuje priebeh sčítavania hlasov vo volebných miestnostiach pre oba volebné okrsky, pričom konštatuje, že sedeli na stoličkách „v tej istej volebnej miestnosti vo vzdialenosti cca 2 až 2,5 metra od stola, kde stála šesťčlenná komisia, ktorá sčítavala jednotlivé volebné lístky“.</p> <p>Ani čestné vyhlásenia pozorovateľov volieb argumentáciu sťažovateľa nijako neobjasňujú, pretože podľa nich mal byť sťažovateľ prítomný pri sčítavaní hlasov súčasne aj vo volebnej miestnosti pre volebný okrsk č. 1 a aj vo volebnej miestnosti pre volebný okrsk č. 2.</p> <p>Ústavný súd okrem toho sčítaním volebných lístkov zistil v zásade zhodné výsledky, ktoré vyplývajú zo zápisníc okrskových volebných komisií. Zistený volebný rozdiel vo volebnom okrsku č. 1 nemá žiaden vplyv na celkový výsledok volieb.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 17/94</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 19/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie - sťažnosť odmietnutá</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>28. januára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné a aby Ústavný súd Slovenskej republiky určil, že sťažovateľ v týchto voľbách získal 80 platných hlasov.</p> <p>Podľa tvrdenia sťažovateľa v predmetných voľbách boli niektoré z hlasovacích lístkov v jeho prospech v počte 4 ks volebnou komisiou označené za neplatné z dôvodu ich poškodenia, hoci tieto mali byť považované za hlasy platné. Okrem toho sťažovateľ vyslovil domnienku, že jeden hlasovací lístok v jeho prospech mohol byť niektorým členom komisie znehodnotený tým, že okrem označenia sťažovateľa, boli dodatočne označení aj ďalší kandidáti a tým nebol sťažovateľovi priznaný ďalší hlas.</p> <p>Ďalšie námietky sťažovateľa spočívali v tom, že i) pred začiatkom volieb nedošlo k spočítaniu volebných lístkov a obálok, ii) po skončení volieb nepoužité hlasovacie lístky a obálky neboli zapečatené, a tak zostali aj počas sčítavania hlasov a aj po odchode volebnej komisie z volebnej miestnosti a mohlo sa s nimi neoprávnene manipulovať.</p> <p>Sťažovateľ k svojej sťažnosti pripojil ako dôkaz listinu označenú ako „Čestné vyhlásenie - svedecká výpoveď“ podpísanú podpredsedom miestnej volebnej komisie pre voľby do orgánov samosprávy obce (ďalej len „volebná komisia“), ktorej obsah korešponduje s už uvedenými tvrdeniami sťažovateľa, ďalej neautorizovanú listinu (mohlo by ísť o neoficiálny výpis zo zápisnice volebnej komisie) z ktorej by malo vyplývať, že zvolená starostka dosiahla volebný výsledok 80 hlasov a sťažovateľ 75 hlasov, ako aj kópiu rozhodnutia miestnej volebnej komisie o zaregistrovaní sťažovateľa na kandidátnej listine pre voľby starostu obce. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti vyhlásil, že tieto skutočnosti sú ochotní dosvedčiť aj iní členovia volebnej komisie.</p>

ratio decidendi

Podľa sťažovateľa volebná komisia nesprávne a v rozpore s § 38 ods. 3 volebného zákona posúdila 4 hlasovacie lístky odovzdané v jeho prospech ako neplatné, pričom podľa jeho názoru ide o platné hlasovacie lístky. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v takýchto prípadoch štandardne pristúpi ku fyzickej kontrole hlasovacích lístkov a podľa výsledku ich posúdenia rozhodne o sťažnosti. V predmetnej veci však z jednoduchého aritmetického úkonu vyplýva, že aj v situácii, keď by sa sťažovateľove pochybnosti v plnom rozsahu potvrdili, objektívne by to nevyústilo do zmeny výsledku volieb starostu obce. Túto námietku (podporenú zhodným tvrdením v písomnom vyhlásení podpredsedu volebnej komisie) totiž sťažovateľ celkom jednoznačne vzniesol iba vo vzťahu ku 4 hlasovacím lístkom, pričom rozdiel medzi zvolenou kandidátkou a ním predstavuje 5 hlasov.

Túto skutočnosť si zrejme uvedomil aj sťažovateľ, keďže túto časť sťažnosti doplnil úvahou (opätovne zhodne s vyhlásením podpredsedu volebnej komisie), že jeden hlasovací lístok v jeho prospech mohol byť niektorým členom komisie znehodnotený tým, že okrem označenia sťažovateľa, boli dodatočne dokrúžkované aj čísla ostatných kandidátov.

Ústavný súd konštatuje, že táto pochybnosť formulovaná sťažovateľom bez ďalšieho ostáva len v rovine domnienky, pretože sťažovateľ nenavrhol vykonať relevantné dôkazy v súvislosti s touto svojou námietkou, ktorá by bola v spojení s predchádzajúcou námietkou (nesprávneho posúdenia platnosti štyroch hlasovacích lístkov volebnou komisiou) spôsobilá spochybnit' výsledok volieb starostu. Pre úplnosť ešte k tejto domnienke postačí uviesť, že ak by ústavný súd v rámci eventuálneho dokazovania zistil, že takýto neplatný hlasovací lístok sa nachádza vo volebnej dokumentácii, je na prvý pohľad vylúčené, aby bez ďalších dôkazov bolo možné ex post určiť, či jeho neplatnosť spôsobil volič alebo iná osoba, a už vôbec nie to, že k jeho zneplatneniu došlo v neprospech sťažovateľa.

V uvedených súvislostiach ústavný súd dodáva, že jeho funkciu v rámci preskúvania ústavnosti a zákonnosti volieb nemožno vykladať tak extenzívne, že by jeho činnosť v konečnom dôsledku mala dopĺňať alebo dokonca nahrádzať činnosť na to povolaných volebných orgánov alebo iných orgánov v tom zmysle, že ústavný súd bude rekonštruovať celý volebný proces iba na základe špekulatívne formulovaných domniek, resp. námietok.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd túto časť sťažnosti považuje za zjavne neopodstatnenú.

K ďalším námietkam sťažovateľa (pred začiatkom volieb nedošlo spočítaniu volebných lístkov a obálok, a po skončení volieb nepoužité hlasovacie lístky a obálky neboli zapečatené, a tak zostali aj počas sčítavania hlasov a aj po odchode volebnej komisie z volebnej miestnosti) ústavný súd vo všeobecnosti konštatuje, že v princípe takéto porušenie volebného zákona možno považovať za závažné.

V danom prípade však sťažovateľ iba konštatoval, že s nepoužitými hlasovacími lístkami a obálkami sa mohlo aj po odchode volebnej komisie z volebnej miestnosti neoprávnené manipulovať. Teda netvrdí, že sa manipulovalo, a dôkaz, ktorý v tejto otázke predkladá (písomné vyhlásenie podpredsedu volebnej komisie), je v tomto smere zhodný a neprináša žiadnu ďalšiu či novú informáciu. Pokiaľ ide o návrh na vypočutie svedkyne, ktorou by mala byť ďalšia členka volebnej komisie, nemožno predpokladať, že by jej výpoveď prispela k objasneniu či konkretizácii tejto námietky, pretože sťažovateľ v sťažnosti iba bez ďalšieho uviedol, že „Tieto skutočnosti (rozumej obsah sťažnosti, pozn.) sú ochotní dosvedčiť aj iní členovia volebnej komisie ...“.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh okrem toho celkom jednoznačne vyplýva, že bezprostredne po spočítaní hlasov a zaznamenaní výsledkov volieb v zápisnici, ktorú bez výhrad podpísali všetci členovia volebnej komisie, predsedníčka a jeden člen volebnej komisie odišli odovzdať zápisnicu obvodnej volebnej komisii a ostatní členovia volebnej komisie „po 10 minútach opustili volebnú miestnosť a odišli domov“. Podľa názoru ústavného súdu neexistuje žiadne rozumné vysvetlenie otázky, kto, na aký účel a kedy by sa mal či mohol dopustiť manipulácie s hlasovacími lístkami, ak výsledky volieb už boli zaznamenané v zápisnici a jej podpísaním všetkými členmi volebnej komisie nadobudli oficiálny charakter.

Ústavný súd venoval osobitnú pozornosť povahe dôkazov, ktoré sťažovateľ predložil alebo navrhol (vyhlásenie podpredsedu volebnej komisie a vypočutie členky volebnej komisie). Ustanovenia volebného zákona vrátane skladania sľubu členmi volebných

	<p>komisií, poskytujú dostatočný obraz o poslaní, právomoci a úlohách týchto volebných orgánoch a ich členov vo voľbách do samospráv obcí. V konečnom dôsledku je ich postavenie nezastupiteľnou garanciou uplatňovania základného práva občanov zúčastňovať sa na správe verejných vecí podľa čl. 30 ústavy. Z tohto hľadiska je vo všeobecnosti už z povahy veci významne otrasená vierohodnosť svedectva člena volebnej komisie v konaní ústavného súdu vo volebných veciach, ktorým by mala byť ex post spochybnená činnosť volebnej komisie, ktorej boli členmi. Na nápravu nedostatkov v činnosti volebnej komisie v priebehu volieb slúži inštitút odmietnutia podpisu zápisnice s uvedením dôvodov priamo v zápisnici.</p> <p>Uvedený záver platí aj v posudzovanej veci, pričom ústavný súd v súčinnosti s obecným úradom obce zistil, že podpredseda volebnej komisie, ktorý poskytol písomné vyhlásenie zhodné so všetkými námietkami uvedenými v sťažnosti, je synom sťažovateľa. Tento potenciálny svedok a ďalšia členka volebnej komisie, ktorú sťažovateľ navrhol vypočuť, zápisnicu volebnej komisie bez výhrad podpísali, rovnako ako aj ostatní členovia volebnej komisie.</p> <p>Už iba pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že po odchode predsedníčky volebnej komisie z volebnej miestnosti bol jej podpredseda, ktorý sa domnieva, že k zapečateniu volebnej dokumentácie musí dôjsť bezprostredne po podpísaní zápisnice, povinný tento akt zabezpečiť.</p> <p>Vzhľadom na tieto okolnosti ústavný súd už nepovažoval za potrebné vypočuť navrhovaných svedkov (členov volebnej komisie), keďže ich svedectvo nepovažuje za spôsobilé preukázať porušenie volebného zákona v príčinnej súvislosti so zverejneným výsledkom volieb starostu obce, a aj v tejto časti posúdil sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Pokiaľ ide tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že získal vo voľbách 80 platných hlasov, ústavný súd konštatuje, že podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde takouto právomocou nedisponuje.</p> <p><u>Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 71/2011, PL. ÚS 27/99</p>

<p> spisová značka</p>	<p> PL. ÚS 44/2014</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Lubomír Dobřík</p>
<p> druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> uznesenie - sťažnosť zamietnutá</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>11. februára 2015</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné.</p> <p>Sťažovateľ namietal v prvom rade porušenie volebného moratória uvádzajúc, že pred konaním volieb stúpenci odporkyne (zvolenej starostky) roznášali v noci z 13. novembra 2014 na 14. novembra 2014 letáky znevažujúce jeho osobu.</p> <p>Vo svojej sťažnosti ďalej poukázal na skutočnosť, že odporkyňa mala ovplyvňovať voličov tým, že vytlačila zoznamy poslancov, ako aj zoznamy kandidátov na poslancov a starostov obecného zastupiteľstva, ktoré distribuovala do poštových schránok obyvateľov obce, čo bolo podľa sťažovateľa v rozpore so zákonom, pretože tieto zoznamy už boli riadne zverejnené obcou. Uvedené zoznamy pritom ani nekorešpondovali s oficiálnymi volebnými lístkami (došlo k zmene poradia kandidátov, pozn.) a na túto skutočnosť potom v priebehu volieb upozorňovala voličov vo volebnej miestnosti pozorovateľka vo volebnej komisii a „iniciovala“ ich ako majú hlasovať, v dôsledku čoho ju člen volebnej komisie dôrazne upozornil, aby od takéhoto konania upustila.</p> <p>Netransparentné bolo podľa sťažovateľa aj sčítavanie volebných hlasov, ktoré malo</p>

	<p>prebiehať v dvoch miestnostiach tak, aby nemohla byť dosiahnutá náležitá kontrola. Toto sčítavanie bolo podľa sťažovateľa aj neprímerane dlhé, keďže sa ukončilo až o 4.30 hod. ráno, pričom pri takomto malom obvode nikdy netrvalo sčítavanie dlhšie ako do 23.00 hod. Za pozoruhodnú označil sťažovateľ aj skutočnosť, že do obecného zastupiteľstva prešli iba poslanci, ktorí kandidovali spoločne v jednom tíme s úspešnou kandidátkou na starostu, pričom ich volebné výsledky boli prakticky totožné. Vyplýva z toho podozrenie, že osoba, ktorá nahlasovala na volebnom lístku zakrúžkované meno kandidáta toto nenahlasovala korektne, ale podľa svojej ľubovôle a keďže bolo sčítanie rozdelené do dvoch miestností, nebolo možné to náležitým spôsobom skontrolovať. Sťažovateľ vyslovil aj podozrenie z „dokrúžkovania“ kandidátov členmi volebnej komisie.</p> <p>Počas volebného dňa tiež pozorovatelia vo volebnej komisii telefonicky hlásili, kto z voličov nebol voliť a následne prívrženci zvolenej kandidátky motorovými vozidlami zvažali voličov do volebných miestností.</p> <p>Sťažovateľ upozornil aj na skutočnosť, že počet hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce, ktoré boli obsahom zapečatenej volebnej dokumentácie, prevyšuje 2000 ks, ktorých tlač bola pre napádané voľby objednaná príslušným okresným úradom. Napokon sťažovateľ namietal aj nesúlad medzi výsledkami volieb, ktoré mali byť oznámené v miestnom rozhlase 16. novembra 2014 (podľa nich mal získať až 494 hlasov) s výsledkami, ktoré boli uvedené v zápisnici miestnej volebnej komisie (434 hlasov).</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z preskúmania zapečatenej volebnej dokumentácie, vyplynul nesporný záver, že výsledok volieb zistený volebnou komisiou a nadväzne zaznamenaný v zápisnici miestnej volebnej komisie zodpovedá skutočnosti. Za odporkyňu hlasovalo podľa posúdenia hlasovacích lístkov volebnou komisiou 572 voličov (podľa prepočítania ústavného súdu získala až 574 platných hlasov), zatiaľ čo za navrhovateľa podľa volebnej komisie platne hlasovalo len 434 voličov (podľa prepočítania ústavného súdu získal 437 platných hlasov). Po prepočítaní hlasovacích lístkov ústavným súdom sa pomer odovzdaných platných hlasov pre jednotlivých kandidátov zmenil len nepatrne a výsledok napadnutých volieb, tak ako bolo vyhlásený po ich skončení, sa relevantne nezmenil. Námietka sťažovateľa, že v skutočnosti vo voľbách získal 494 hlasov, a nie 434 hlasov, teda vykonaným dokazovaním potvrdená nebola.</p> <p>Pri vykonanom dokazovaní Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) za prítomnosti sťažovateľa neboli preukázané ani ďalšie sťažovateľove tvrdenia, ktorými spochybňoval zákonnosť postupu volebnej komisie pri zisťovaní výsledkov napadnutých volieb starostu obce. Všetkými členmi volebnej komisie, z ktorých bola jedna dcérou sťažovateľa, ako aj nezávislej pozorovateľky prítomnej pri sčítaní hlasov bolo potvrdené, že výsledky volieb na starostu obce boli zisťované za prítomnosti všetkých členov volebnej komisie, v jednej miestnosti a pri jednom stole tak, že uvedený spôsob sčítavania hlasov umožňoval vzájomnú kontrolu členov volebnej komisie pri sčítaní. Kontrola hlasovacích lístkov zo strany všetkých členov volebnej komisie bola možná a využitie tohto oprávnenia bolo vecou každého člena volebnej komisie. Pokiaľ aj z výsluchov členov volebnej komisie vyplynulo, že volebná komisia pri zisťovaní výsledkov volieb poslancov obecného zastupiteľstva pracovala v dvoch samostatných skupinách, uvedená skutočnosť sa nevzťahuje na sťažovateľom napadnuté voľby starostu obce.</p> <p>Ako neopodstatnené sa preukázali aj pochybnosti sťažovateľa o počte hlasovacích lístkov, keďže sťažovateľom predložená písomnosť okresného úradu obsahujúca požadovaný náklad tlače nepreukazuje skutočný počet hlasovacích lístkov, ktoré boli okresným úradom orgánom obce odovzdané, a predsedníčkou volebnej komisie uvádzaný počet dodaných hlasovacích lístkov (2046 ks) korešponduje s počtom hlasovacích lístkov, ktoré sa nachádzali v zapečatenej volebnej dokumentácii doručenej ústavnému súdu. Zákonnosť a ústavnosť volieb nemôže spochybníť ani námietka sťažovateľa o neprímeranej dĺžke zisťovania výsledkov volieb volebnou komisiou, keďže zákon o voľbách žiadne časové limity tejto činnosti volebnej komisii neustanovuje, navyše keď je očividné, že dĺžku sčítania hlasov ovplyvnilo vytvorenie len jedného okrsku pre 1899 voličov zapísaných vo voličských zoznamoch, hoci podľa § 10 zákona o voľbách má volebný okrsek zahŕňať spravidla 1000 voličov.</p> <p>K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa vedenia volebnej kampane počas volebného moratória ústavný súd len konštatuje, že sťažovateľ neunesol v tomto smere dôkazné bremeno, keďže žiadne zo svojich tvrdení o doručovaní letákov urážajúcich jeho osobu</p>

	<p>nepreukázal a aj po vykonanom dokazovaní uvedené zostalo len v rovine nepodložených podozrení. Napokon, pokiaľ ide o namietanú činnosť pozorovateľky v priebehu volebného procesu, ústavný súd z vykonaného dokazovania nepovažoval za preukázané, že by menovaná viedla počas volieb pred volebnými miestnosťami kampaň v prospech konkrétneho kandidáta alebo kandidátov, čo je podľa § 30 ods. 2 zákona o voľbách zakázané. Samotné upozorňovanie voličov na zmenu poradia kandidátov na poslancov nemôže byť hodnotené ako neprípustné ovplyvňovanie voličov s dosahom na zákonnosť alebo ústavnosť volieb, keďže takéto upozornenie vydala aj volebná komisia, pričom jeho písomné vyhotovenie bolo aj verejne vyvesené v priestoroch, v ktorých sa napadnuté voľby konali. V súvislosti s namietaným údajným upozorňovaním voličov uvedenou pozorovateľkou aj v tomto prípade ústavný súd pripomína, že táto okolnosť sa nevzťahuje na sťažovateľom napadnuté voľby starostu obce, ale len na voľby poslancov do obecného zastupiteľstva.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 7/2010

spisová značka	PL. ÚS 38/2014
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - sťažnosť zamietnutá
dátum rozhodnutia	18. februára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné.</p> <p>Sťažovateľ namietal, že v priebehu volieb malo dôjsť ku kupovaniu hlasov rómskych voličov, ktorí mali za odovzdanie hlasu novozvolenému starostovi (odporcovi) dostávať zadarmo alkohol v bare, ktorý sa nachádzal priamo vedľa volebnej miestnosti. Voličov mali podľa sťažovateľa ovplyvňovať bratia O. D. a V. D., z ktorých O. D. je prenajímateľom nebytových priestorov, v ktorých sa predmetný bar nachádza. Sťažovateľ navrhol na preukázanie svojich tvrdení vypočutie svedkov P. G. a E. K. a pripojil fotokópie vyhlásení viacerých rómskych voličov o vyššie uvedených skutočnostiach označených ako „svedectvo“.</p>
ratio decidendi	<p>Vzhľadom na námietku sťažovateľa týkajúcu sa kupovania hlasov bolo z pohľadu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) potrebné predovšetkým preskúmať pravdivosť sťažnostného tvrdenia, podľa ktorého boli rómski voliči pred vstupom do volebnej miestnosti ovplyvňovaní takým spôsobom, že ak budú voliť kandidáta č. 3, t. j. odporcu, dostanú bezplatne alkoholické nápoje vo vyššie uvedenom bare. Dôkazné bremeno v tomto ohľade bolo na sťažovateľovi, keďže išlo o jeho tvrdenie.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ dôkazné bremeno neunesol a svoje tvrdenie nepreukázal.</p> <p>Svedkovia R. C., M. B. a T. D., ktorí v listine predloženej ústavnému súdu označenej ako „Svedectvo“ ešte pred ich vypočutím podpísali vyhlásenie napísané sťažovateľom o aktivite smerujúcej k ovplyvneniu ich voličského rozhodnutia odmenou v materiálnej podobe, však tieto tvrdenia vo svojej výpovedi popreli. Ústavný súd vzhľadom na prioritné postavenie svedeckej výpovede ako dôkazného prostriedku v procese dokazovania jej musel dať prednosť a „kúpenie“ týchto voličov považuje za nepreukázané.</p> <p>Svedkovia J. B., M. B. a J. B. poskytli ústavnému súdu svedecké výpovede o okolnostiach týkajúcich sa volieb, z ktorých však nebolo jednoznačne preukázané, že by k ich ovplyvňovaniu (ako ani k ovplyvňovaniu iných voličov) pred hlasovaním došlo.</p> <p>Svedkovia E. K. a J. Ch. poskytli ústavnému súdu svedecké výpovede o okolnostiach</p>

	<p>týkajúcich sa volieb (konkrétne o kupovaní hlasov rómskych voličov), ktoré im sprostredkovali iné osoby – svedkovia P. G. a J. B., ktorí vo svojich výpovediach pred ústavným súdom ovplyvňovanie voličov a kupovanie hlasov popreli.</p> <p>Ústavný súd preto konštatuje, že napriek sťažovateľom ponúknutým vyhláseniam obyvateľov obce týkajúcich sa kupovania hlasov (ako napr. písomné „svedectvo“ troch osôb) a pretransformovaných do ich svedeckých výpovedí pred ústavným súdom sa namietané kupovanie hlasov voličov nepodarilo hodnoverne preukázať.</p> <p>Podľa judikatúry ústavného súdu len hrubé, závažné alebo opätovné porušenie zákona upravujúceho prípravu a priebeh volieb môže byť príčinou na uplatnenie právomoci ústavného súdu podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom zistené nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok napádaných volieb. Túto skutočnosť však musí sťažovateľ nielen tvrdiť, ale aj doložiť dôkazmi.</p> <p>Vzhľadom na význam volieb v demokratickej spoločnosti a z neho vyplývajúcu prezumpciu ich ústavnosti a zákonnosti je na sťažovateľovi, aby v záujme prijatia jeho sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie (pri predbežnom prerokovaní) kvalifikovaným spôsobom označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne aspoň pravdepodobné a súčasne že sú spôsobilé preukázať také porušenie volebného zákona, ktoré by v konečnom dôsledku odôvodňovalo záver o inom výsledku volieb, než aký bol vyhlásený. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces.</p> <p>Ústavný súd berúc do úvahy všetky zistenia konštatuje, že tvrdenia sťažovateľa, na základe ktorých namieta nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce konaných 15. novembra 2014, nepredstavujú v okolnostiach daného prípadu také porušenia Ústavy Slovenskej republiky a zákona o voľbách, ktorých rozsah a intenzita by mohli podstatným spôsobom reálne ovplyvniť, kto bol v napadnutých voľbách zvolený za starostu obce <u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
<p> Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 3/2010</p>

<p> spisová značka</p>	<p> PL. ÚS 46/2014</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Jana Baricová</p>
<p> druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> uznesenie - sťažnosť zamietnutá</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka ako neúspešná kandidátka podala ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu obce a žiadala, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné.</p> <p>Podľa vyjadrenia sťažovateľky malo byť vo fáze zisťovania výsledkov volieb vykonané sčítanie hlasov v rozpore so zákonom o voľbách. Po prvom sčítaní hlasov, ktoré pre sťažovateľku sám vykonával, tvrdil predseda volebnej komisie, že počet odovzdaných hlasov v prospech sťažovateľky bol 243 hlasov a podľa neho pre zvoleného starostu bolo napočítaných 213 hlasov, pričom aj vizuálne bola kôпка hlasovacích lístkov pre sťažovateľku vyššia ako u zvoleného starostu. Pri opakovanom prepočítaní hlasov už bol iný počet a v prospech sťažovateľky bolo napočítaných 215 hlasov a pre zvoleného starostu 233 hlasov. Vekom mladého predsedu volebnej komisie mali podľa sťažovateľky starší členovia komisie napokon presvedčiť na podpísanie zápisnice o výsledku volieb, o ktorých zákonnosti mal od začiatku sčítavania hlasov pochybnosti</p>

	<p>Okrem toho sťažovateľka namietala, že po ukončení hlasovania nedošlo v zmysle § 37 ods. 1 zákona o voľbách k zapečateniu nepoužitých hlasovacích lístkov a celá volebná dokumentácia bola ešte aj po 5-ich dňoch od dňa konania volieb nezapečatená tak, aby sa s touto nedalo manipulovať tretími osobami.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K prvej námietke sťažovateľky týkajúcej sa sčítania hlasov</p> <p>Z dokazovania vykonaného Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplynulo, že keďže pri prvom sčítaní hlasov bolo podľa vyjadrenia zapisovateľky volebnej komisie napočítaných spolu „viac hlasov pre starostov, ako ich bolo v skutočnosti odovzdaných“, bolo potrebné ich prepočítať. Podľa svedeckej výpovede svedkyne H. si hlasovacie lístky následne rozdelili tak, že, „najskôr si rozdelili kopy sťažovateľky každý tak po 60, toto spočítali, potom prepočítali hlasy pre zvoleného starostu a nakoniec tých dvoch kandidátov (ďalších dvoch kandidátov, ktorí taktiež kandidovali na funkciu starostu, pozn.), potom im to už sedelo“. Potom podľa svedeckých výpovedí členov volebnej komisie po prepočítaní už napočítali pre sťažovateľku 215 hlasov. Pre zvoleného starostu bolo podľa svedeckých výpovedí členov volebnej komisie (okrem predsedu volebnej komisie) od počiatku napočítaných 233 hlasov.</p> <p>K vizuálne vyššej kope hlasovacích lístkov pre sťažovateľku ako pre zvoleného starostu, ako to uvádza vo svojej výpovedi predseda volebnej komisie a o čo sa okrem iného opiera aj sťažovateľka vo svojej sťažnosti, ostatní členovia komisie ako svedkovia zhodne uviedli, že oni si ukladali hlasovacie lístky v počte 10 kusov do kríža a predseda volebnej komisie si hlasovacie lístky odovzdané pre sťažovateľku ukladal po 30 kusov, takže sa jeho kopa zdala vyššia. Tiež takmer zhodne uviedli, že predseda volebnej komisie „mal v tom chaos, zle si to ukladal“.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že z výpovedí svedkov (podpredsedu volebnej komisie, ďalších troch členiek, ako aj zapisovateľky a pozorovateľky) považoval za preukázané, že pre zvoleného starostu bolo pri prvom, ako aj pri opakovanom sčítaní hlasov napočítaných vždy 233 hlasov. Nikto (okrem predsedu volebnej komisie) nevypovedal, že by pri prvom hlasovaní bolo v prospech zvoleného starostu napočítaných 213 hlasov (tak ako to uviedol vo svojej výpovedi predseda volebnej komisie). Aj z volebnej dokumentácie, s ktorou sa ústavný súd oboznámil, konkrétne z písomností označených ako „POMOCNÉ“, kde sa zapisovali členmi volebnej komisie napočítané hlasy pre jednotlivých kandidátov, vyplýva, že pre zvoleného starostu bolo vždy zapísaných 233 hlasov.</p> <p>Ústavný súd uzatvára, že uvedený nesúlad počtu hlasov signalizuje chybu predsedu volebnej komisie pri sčítaní hlasov odovzdaných sťažovateľke, ktorá bola neskôr korigovaná opakovaným prepočítaním hlasov jednotlivých kandidátov na starostu, tak aby počet jednotlivých hlasov v ich súčte predstavoval počet platných odovzdaných hlasov vo voľbách do orgánov samosprávy na starostu.</p> <p>K ďalšej skutočnosti, ktorá vyšla najavo až pri dokazovaní (pri výsluchoch), a to účasť pozorovateľky na sčítaní hlasov, ústavný súd konštatuje, že zo žiadnej z výpovedí svedkov (okrem predsedu volebnej komisie) sa táto nepreukázala, taktiež ani účasť svedka priamo vo volebnej miestnosti pri sčítaní hlasov.</p> <p>K účasti zapisovateľky na sčítaní hlasov (na ktorú sťažovateľka v sťažnosti priamo nepoukázala, ale ktorá vyšla najavo až v procese dokazovania) z jednotlivých výpovedí svedkov bolo zistené, že táto sa aktívne zúčastnila na opakovanom (druhom, kontrolnom) sčítaní hlasov, keď po prvom sčítaní hlasov súčet hlasov odovzdaných vo voľbách pre starostu prevyšoval počet odovzdaných obálok. Svoju účasť na opakovanom sčítaní potvrdila aj samotná zapisovateľka volebnej komisie svedkyňa.</p> <p>Uvedený postup volebnej komisie pri sčítaní hlasov možno považovať za porušenie § 36 a § 37 ods. 1 zákona o voľbách, ktoré však samo osebe nemohlo spôsobiť neplatnosť volieb starostu obce.</p> <p>Ústavný súd tu poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej ak výsledok volieb nemohol byť podstatným spôsobom ovplyvnený porušením zákona, nie je toto porušenie automaticky dôvodom na vyhlásenie volieb za neplatné. Na prvom sčítaní hlasov, ako sa preukázalo z výpovedí svedkov (okrem predsedu volebnej komisie), sa účasť zapisovateľky vylúčila, jej prítomnosť sa preukázala až na opakovanom, kontrolnom sčítaní, ktorá ako taká podľa názoru ústavného súdu v danom prípade nemohla ovplyvniť výsledky volieb. Uvedená skutočnosť preto sama osebe nie je spôsobilá na to, aby ústavný súd mohol vyhlásiť voľby za neplatné.</p> <p>K druhej námietke sťažovateľky týkajúcej sa zapečatenia nepoužitých volebných lístkov</p>

	<p>Vo vzťahu k druhej námietke sťažovateľky ústavný súd uvádza, že sťažovateľka iba konštatovala, že s hlasovacími lístkami a obálkami sa mohlo aj po odchode volebnej komisie z volebnej miestnosti neoprávnené manipulovať. Ani z dokazovania vykonaného ústavným súdom (z výpovedí jednotlivých svedkov a z odpečatenej volebnej dokumentácie) sa nepreukázala manipulácia s hlasovacími lístkami.</p> <p>Z výpovedí jednotlivých svedkov naopak bolo preukázané, že po ukončení sčítania hlasov boli hlasovacie lístky, ako aj obálky riadne zapečatené, čo potvrdil aj sám predseda volebnej komisie.</p> <p>Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že možnosť zneužitia volebných materiálov opomenutím ich riadneho zabezpečenia proti tomu síce možno označiť za potencionálnu volebnú vadu, avšak podľa názoru ústavného súdu táto vada sama osebe nie je spôsobilá vyvolať dôvodnú pochybnosť o zneužití tejto volebnej dokumentácie, resp. o zneužití hlasovacích lístkov členmi príslušnej volebnej komisie, pracovníkmi obecného úradu alebo tretími osobami, ktorého výsledkom by bolo konanie majúce dopad, resp. vplyv na samotný výsledok volieb.</p> <p>Pokiaľ ide o druhú rovinu uvedenej námietky týkajúcu sa podozrenia o účelovej, nezákonnej manipulácie s hlasovacími lístkami, ústavný súd konštatuje, že obsah volebnej dokumentácie preskúmanej priamo ústavným súdom nijako nenasvedčuje nezákonnej manipulácii s hlasovacími lístkami a obálkami (s cieľom ovplyvnenia volebného výsledku). Treba vychádzať z toho, že pokiaľ by potenciálne došlo k nedovolenému vhadzovaniu obálok s účelovo upravenými hlasovacími lístkami do urny, takýto stav by sa zákonite prejavil v etape zisťovania výsledku volieb nesúlalom počtu obálok obsahujúcich hlasovacie lístky po ich vybratí z urny so záznamami (odrážajúcimi počet zúčastnených voličov) v zoznamoch voličov. Konkrétne by celkový počet obálok s hlasovacími lístkami po vybratí z urny prevyšoval počet voličov zúčastnených na voľbách podľa vyznačenia voličskej účasti v zoznamoch voličov. Z obsahu zápisnice volebnej komisie o výsledku volieb vyplýva, že počet voličov, ktorým boli vydané obálky s hlasovacími lístkami (525 voličov), korešponduje s počtom voličov zúčastnených na voľbách (525 voličov). Uvedené údaje, ktorých pravdivosť nebola sťažovateľkou nijakým spôsobom spochybnená prostredníctvom označených dôkazov, za daného stavu vylučujú možnosť nedovoleného dodatočného vhadzovania upravených hlasovacích lístkov s cieľom ovplyvniť volebný výsledok.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 118/07, PL. ÚS 4/2011, PL. ÚS 26/03, PL. ÚS 56/2011, PL. ÚS 83/2011</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 47/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan Ľalík</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie - sťažnosť zamietnutá</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb starostu mestskej časti a to vo fáze ich prípravy, ako aj v ich priebehu a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné. Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil nasledovne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sťažovateľ namietal, že príslušná mestská časť si nespĺnila zákonnú povinnosť zverejniť spôsobom v mieste obvyklým najneskôr 85 dní pred dňom konania volieb počet obyvateľov obce, od ktorého závisí počet podpisov v petícii, ktorými musí v zmysle označeného ustanovenia nezávislý kandidát podporiť svoju kandidatúru. 2. O neústavnosti a nezákonnosti volieb vo fáze ich prípravy svedčí podľa sťažovateľa aj skutočnosť, že odporca, ktorý bol starostom mestskej časti aj v predchádzajúcom

	<p>volebnom období, mal na oslovenie voličov využiť údaje, ku ktorým mal prístup z titulu výkonu svojej funkcie starostu mestskej časti, keď dva dni pred začatím oficiálnej volebnej kampane mal na základe selekcie v databáze osobných údajov obyvateľov mestskej časti zasielať seniorom bývajúcim v mestskej časti v niekoľko tisícovom náklade (predpoklad 5500) listov s darom v podobe CD nahrávky s pesničkami naspievanými manželkou odporcu.</p> <p>3. Podľa sťažovateľa počas napádaných volieb bolo činnosťou odporcu porušené aj predvolebné moratórium. Dňa 14. novembra 2014 o 16.00 h („15 hodín pred otvorením volebných miestností“) totiž odporca v súčinnosti s Radou seniorov pôsobiacou v mestskej časti (ďalej len „rada seniorov“) zorganizoval a aj sa osobne zúčastnil na kultúrnej akcii, na ktorú boli pozvaní všetci seniori prostredníctvom predsedu rady seniorov, ako aj prostredníctvom oznamu umiestneného na výveske v Senior dome nachádzajúcom sa v mestskej časti, ktorého členskú základňu tvorí asi 450 registrovaných seniorov z mestskej časti. Predmetného netradičného kultúrneho podujatia sa malo zúčastniť viac ako 90 seniorov (dôchodcov), pričom odporca mal osobne 33 členom Senior domu odovzdať ďakovné listy s jeho podpisom a erbom mestskej časti a na tomto podujatí, na ktorom bola podávaná strava a občerstvenie, mala vystúpiť ako speváčka aj manželka odporcu. Na dokreslenie celkových okolností sťažovateľ podotkol, že Senior dom zriadila a prevádzkuje mestská časť zo svojich rozpočtových finančných prostriedkov.</p> <p>4. Predvolebné moratórium malo byť podľa sťažovateľa porušené aj nezákonnou aktivitou zapisovateľa okrskovej volebnej komisie (ďalej aj „OVK“) vo volebnom okrsku č. 16 Ing. P. L., ktorý bol do tejto funkcie menovaný odporcom, v prospech ktorého mal menovaný zapisovateľ agitovať voličov v deň napádaných volieb pred volebnými miestnosťami volebných okrskov č. 16, 17 a č. 18, ktoré sa nachádzali vedľa seba v budove základnej školy. Podľa sťažovateľa mal zapisovateľ v deň volieb postávať pred volebnou miestnosťou a agitácia mala prebiehať „spôsobom pozdravenia, podania ruky a verbálnym odporúčaním k volebnému aktu.“</p> <p>5. Ďalšou skutočnosťou svedčiacou o neústavnosti a nezákonnosti napádaných volieb je dehonestovanie volebnej kampane sťažovateľa a poškodzovanie jeho dobrého mena konaním odporcu, ktorý v poobedňajších hodinách 14. novembra 2014, t. j. deň pred konaním napádaných volieb, spolu s kontrolórkou mestskej časti Ing. J. N. mali oblepiť informačný stánok sťažovateľa oznamom, že „Volebná kampaň na tejto ploche je nezákonná...“, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ mal mať na využitie tejto plochy na účely volebnej kampane povolenie udelené mu na obdobie od 13. októbra 2014 do 16. novembra 2014 rozhodnutím mesta zo 6. augusta 2014, ktorého „pozastavenie platnosti“ mesto oznámilo sťažovateľovi listom z 10. októbra 2014, ktorý mal byť sťažovateľovi doručený 11. novembra 2014, t. j. už v čase prebiehajúcej volebnej kampane.</p> <p>6. Napokon podľa sťažovateľa počas napádaných volieb mali pochybiť aj okrskové volebné komisie pri zisťovaní volebných výsledkov vo volebných okrskoch č. 6, 7, 8, 16, 17 a č. 18, kde mali bezdôvodne odoprieť prístup nezávislým pozorovateľom do volebných miestností počas sčítavania hlasovacích lístkov. Súčasne podľa sťažovateľa vo volebných okrskoch č. 1, 2 a č. 14 členovia okrskových volebných komisií „... odmietli po podpísaní zápisnice informovať pozorovateľov o výsledku volieb“. V príčinnej súvislosti s uvedenými skutočnosťami, ako aj v príčinnej súvislosti s konštatovaním nezávislých pozorovateľov, ktorým bol umožnený prístup do volebných miestností počas sčítavania hlasovacích lístkov a podľa ktorých «... s výnimkou okrsku č. 4... sčítanie jednotlivých volebných lístkov nepodliehalo v mnohých prípadoch opakovanej kontrole, nepreběhlo regulárne sčítanie „do kríža“...», sťažovateľ vyvodzuje záver o možných pochybeniach v procese zisťovania volebného výsledku, ktoré mohli mať v konečnom dôsledku vplyv na zistený výsledok volieb, a preto žiadal vykonanie kontroly prepočítania hlasovacích lístkov.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o prvú z námietok sťažovateľa, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podotýka, že sťažovateľ sa domohol zjednania uvedenej nezákonnosti inými dostupnými právnymi prostriedkami, a to podnetmi podanými ministerstvu, Ústrednej volebnej komisii a okresnej prokuratúre. Využitie označených prostriedkov nápravy sťažovateľom nebolo samoúčelné, pretože ich účinky sa prejavili včas, t. j. v dobe, keď ešte žiadnemu z nezávislých kandidátov uchádzajúcich sa o registráciu kandidáta pre voľbu starostu mestskej časti nemohla vzniknúť ujma v dôsledku oneskoreného zverejnenia počtu obyvateľov mestskej časti (podľa vyjadrenia okresnej</p>

prokuratúry všetci nezávislí kandidáti boli zaregistrovaní ako kandidáti na voľbu starostu mestskej časti).

2. V súvislosti s druhou námietkou sťažovateľa ústavný súd uvádza, že zo samotného obsahu dotknutého listu, ktorý ako dôkaz predložil sám sťažovateľ a ktorý mal odporca zaslať v októbri 2014 seniorom mestskej časti, vyplýva, že jeho účelom bolo skutočne iba úradujúcim starostom mestskej časti oslovit' seniorov pri príležitosti mesiaca úcty k starším bez toho, aby v tomto liste bola čo i len zmienka o predvolebnej agitácii odporcu alebo o komunálnych voľbách všeobecne. Ústavný súd vo všeobecnej rovine podotýka, že bežný výkon právomocí, resp. bežnú činnosť spojenú s výkonom funkcie starostu/primátora, ktorá je adresne nasmerovaná k jeho potenciálnym voličom, nie je možné bez ďalšieho stotožňovať s nezákonným a manipulujúcim konaním.

3. V súvislosti s treťou námietkou si ústavný súd vyžiadal od predsedu Senior domu písomné stanovisko a v tejto veci ho aj vypočul. Týmto dokazovaním ústavný súd zistil, že 14. novembra 2014 sa skutočne konalo kultúrno-spoločenské posedenie seniorov, ktorého dátum určili samotní seniori a ktoré bolo jedným z radu periodicky sa opakujúcich piatkových stretnutí seniorov financovaných z prostriedkov mestskej časti a ktorého sa na pozvanie seniorov zúčastnil aj odporca ako v tom čase úradujúci starosta mestskej časti. Nebolo však preukázané, že by odporca na tomto podujatí okrem odovzdania čestných diplomov vykonával aj predvolebnú agitáciu, resp. aby sa akýmkoľvek spôsobom zmieňoval na tému nastávajúcich komunálnych volieb a v tomto smere ani sťažovateľ žiadne dôkazy nenavrhol.

Podstatu moratória pred voľbami nemožno ponímať tak, že akýkoľvek kandidát, sa musí absolútne izolovať zo spoločenského diania a prerušiť akékoľvek sociálne kontakty na to, aby sa uplatnila litera volebného zákona, ktorý treba vykladať v tomto smere reštriktívne. Za porušenie moratória nemožno kvalifikovať akúkoľvek spoločenskú aktivitu kandidáta kandidujúceho v komunálnych voľbách, ale iba takú, ktorá má nepochybne znaky neprípustnej volebnej agitácie vo forme takého protiprávneho konania, ktoré môže volebný výsledok ovplyvniť takým spôsobom, že bude nutné voľby zopakovať.

Vzhľadom na to, že nebolo preukázané, že by odporca na podujatí seniorov vykonával protiprávnu predvolebnú agitáciu, ústavný súd považoval aj túto námietku sťažovateľa za irelevantnú.

4. Vypočutím tak sťažovateľom navrhovaných svedkov, ako aj svedkov náhodne vybraných ústavným súdom spomedzi členov OVK č. 16, 17 a č. 18, ústavný súd síce zistil, že zapisovateľ OVK č. 16 Ing. P. L. sa v deň volieb síce nachádzal častejšie mimo priestoru volebnej miestnosti volebného okrsku, ako v tejto miestnosti, avšak v konečnom dôsledku si všetky svoje povinnosti zapisovateľa riadne a bez výhrad či už členov OVK č. 16 alebo voličov splnil. Vzhľadom na volebný výsledok, podľa ktorého bol medzi sťažovateľom na jednej strane a odporcom na strane druhej zistený rozdiel 135 platných hlasov, na uvedenom závere nič nemení ani zistenie z výpovede svedka G., ktorý mal začuť rozhovor Ing. P. L. na tému volieb iba s dvoma voličmi, pričom ostatní vypočutí svedkovia ovplyvňovanie svedkov nevedeli potvrdiť a sťažovateľ iné dôkazy nenavrhol.

5. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že mestská časť v súlade s volebným zákonom určila svojim nariadením verejné priestranstvo na účely predvolebnej kampane komunálnych volieb konaných 15. novembra 2014, pričom sťažovateľ konal v rozpore s týmto nariadením, keď svoje predvolebné plagáty umiestnil na verejnom priestranstve na námestí, o využitie ktorého na tento účel síce žiadal, avšak povolenie mu rozhodnutím mesta na tento účel dané nebolo, pričom z tohto dôvodu toto rozhodnutie sťažovateľ nenapadol odvolaním. Postup odporcu ako úradujúceho starostu mestskej časti a kontrolórky mestskej časti, keď zakročili proti porušeniu nariadenia mestskej časti, nemožno preto vnímať ako nezákonný alebo účelovo namierený proti sťažovateľovi s cieľom ho dehonosovať.

6. Ústavný súd v prvom rade uskutočnil prepočítanie hlasovacích lístkov v označených volebných okrskoch a zo záverov tohto dokazovania zistil, že zatiaľ čo podľa údajov zo zápisníc OVK č. 1, 2, 6, 7, 8, 14, 16, 17 a č. 18 o výsledkoch volieb starostu mestskej časti malo byť sťažovateľovi odovzdaných 710 platných hlasov, v skutočnosti podľa prepočítania mu bolo odovzdaných 711 platných hlasov a odporcovi malo byť podľa zápisníc označených OVK odovzdaných 670 platných hlasov, avšak podľa prepočítania mu bolo odovzdaných 665 platných hlasov. (Ústavný súd pritom zistil 4 sporné hlasovacie lístky a za platný uznal len hlasovací lístok vo volebnom okrsku č. 18, na ktorom bolo okrem poradového čísla odporcu zakrúžkované aj jeho meno a údaje o ňom).

	<p>Keďže sa pri prepočítaní hlasovacích lístkov nepodarilo preukázať také pochybenia, ktoré by ovplyvnili vyhlásený výsledok volieb starostu mestskej časti (rozdiel v celkovom počte hlasov bol 135 hlasov v prospech odporcu), je ústavne žiaduce rešpektovať ich výsledok.</p> <p>Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nepripustenia nezávislých pozorovateľov pri prepočítaní hlasovacích lístkov, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v prípade nevyhovenia takejto žiadosti OVK nie je povinná svoje rozhodnutie zdôvodniť (hoci ani takéto rozhodnutie by nemalo byť svojvoľné). S prihliadnutím na zabezpečenie objektívnosti volieb prostredníctvom spôsobu kreovania OVK (§ 11 ods. 4 a § 15 ods. 1 volebného zákona), ústavný súd dospel k záveru, že nevyhovenie žiadostiam o priznanie statusu pozorovateľa nemohlo samo osebe bez ďalšieho dôkazu viesť ku konštatovaniu, že zistený volebný výsledok je nesprávny, resp. že mal byť iný, než aký bol vyhlásený.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 72/2011, PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 104/2011, PL. ÚS 9/07

spisová značka	PL. ÚS 51/2014
súdca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - sťažnosť zamietnutá
dátum rozhodnutia	18. februára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 ods. 1, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát (rozdiel medzi sťažovateľom a zvoleným primátorom predstavoval 54 hlasov) podal ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb primátora mesta, ktoré žiadal vyhlásiť za neplatné. Svoju sťažnosť odôvodnil nasledovne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. v rozpore so zákonom boli pre voľbu primátora vytvorené dva volebné obvody, pričom celé mesto malo tvoriť jeden jednomandátový volebný obvod. 2. došlo k viacerým porušeniam zákona pri voľbách v zariadení pre seniorov, v ktorom <ol style="list-style-type: none"> a) riaditeľ tohto zariadenia vyžiadal prenosnú volebnú schránku pre klientov bez písomného plnomocenstva samotných voličov, b) podľa sťažovateľa minimálne u polovice voličov (celkovo v počte 110) neboli dané dôvody pre využitie prenosnej volebnej schránky, c) riaditeľ vytvoril v zariadení de facto súkromnú volebnú miestnosť so 4 zástenami určenými na voľbu a ako aj stolmi a stoličkami pre členov okrskovej komisie a pre prenosnú volebnú schránku, čím podľa sťažovateľa uviedol klientov do omylu, že ide o oficiálnu volebnú miestnosť a voliči nemôžu hlasovať na inom mieste a zároveň tak vytvoril priestor na kontrolu priebehu hlasovania klientov zariadenia, d) voliči boli zamestnancami zariadenia od začiatku hlasovania bez vyslovenia žiadosti o pomoc iného voliča sprevádzaní do priestorov určených na hlasovanie, v dôsledku čoho boli všetci prítomní dôrazne poučení o zásade tajnosti hlasovania prítomnými členmi okrskovej komisie a až následne začali všetci voliči žiadať o asistenciu pri hlasovaní, pričom tieto vyhlásenia činili aj voliči, ktorí navonok nejavili známky, že nemôžu čítať alebo písať, nemali ani okuliare a pritom sa pohybovali bez pomoci, resp. nejavili známky takého poškodenia, ktoré by im znemožňovali voliť bez asistencie, e) podľa čestného vyhlásenia predsedu okrskovej volebnej komisie č. 5 JUDr. M. S., tvorili približne polovicu voličov v predmetnom zariadení osoby, ktoré javili známky dezorientácie v čase a priestore a hlasovanie týchto osôb mohlo byť zmanipulované, keď volili za asistencie zamestnancov zariadenia. Neprípustnej manipulácii nasvedčujú vyjadrenia voličov, ktorí týmto asistujúcim zamestnancom výslovne uvádzali, aby v ich mene krúžkovali kandidáta „tak ako sa ráno dohodli“ a JUDr. M. S. pritom v priloženom čestnom vyhlásení uviedol aj nasledovne: „ Vzhľadom na to, že členovia okrskovej volebnej komisie boli prítomní pri zaznamenaní vôle voličov, ktorí volili s asistenciou, je

	<p>možné skonštatovať, že všetci títo voliči volili za primátora kandidáta ... (odporcu, pozn.). Nie je známy ani jeden volič, ktorý by s asistenciou volil kandidáta ... (sťažovateľa, pozn.). Celkovo v zriadení volilo 98 voličov. " Sťažovateľ sa domnieval, že zo strany týchto voličov išlo o naučené hlasovanie, resp. nešlo o slobodnú vôľu voličov.</p> <p>3. a) vo volebných okrskoch č. 3 a č. 4, v ktorých volili rómski voliči došlo ku kupovaniu hlasov, čo sťažovateľ odôvodnil tým, že vo volebnom okrsku č. 3 získal odporca o cca 90% hlasov viac ako sťažovateľ a vo volebnom okrsku č. 4 získal odporca o cca 80% hlasov viac ako sťažovateľ. Ani v jednom z ostatných 17 okrskov oboch volebných obvodov nedošlo k takémuto výraznému rozdielu, pričom účasť rómskych voličov bola rekordná. S poukazom na čestné vyhlásenia členov okrskových volebných komisií sťažovateľ uviedol, že v kritizovaných volebných okrskoch „mnohí voliči mali na rukách napísanú kombináciu čísel, ktorá vždy začínala číslom 1, pričom pod číslom 1 kandidoval ... odporca". Sťažovateľ citoval aj vyjadrenie I. B., neúspešného kandidáta na funkciu poslanca mestského zastupiteľstva, elektronicky zverejnené na sociálnej sieti, a súčasne uvádza, že sestra menovaného S. B. bola členkou okrskovej volebnej komisie č. 4. Na jej adresu sa ďalší členovia tejto okrskovej volebnej komisie v priložených čestných vyhláseniach vyjadrili tak, že „ často opúšťala volebnú miestnosť a pred volebnou miestnosťou napriek upozorňovaniu predsedom volebnej komisie sústavne komunikovala s voličmi v rómskom jazyku a často bolo pri ich komunikácii počuť slovo JEK;... to v rómčine znamená JEDEN".</p> <p>b) Sťažovateľ namietal aj skutočnosť, že vo volebnom okrsku č. 3 dochádzalo pri hlasovaní voličov hlasujúcich s asistenciou k vhadzovaniu obálok s vyplnenými hlasovacími lístkami do volebnej schránky samotnými asistentmi, nie voličmi.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Podľa § 9 ods. 5 zákona o voľbách pre voľby starostu obce (primátora) tvorí každá obec jeden jednomandátový volebný obvod. Z podkladov priložených k sťažnosti naozaj vyplýva, že samotný sťažovateľ ešte ako primátor mesta určil podľa § 10 ods. 2 zákona o voľbách volebné okrsky a volebné miestnosti, pričom v tomto rozhodnutí sú jednotlivé volebné okrsky zadelené do dvoch volebných obvodov. Z obsahu sťažnosti ani z vykonaného dokazovania však nevyplývalo, aký vplyv malo preukázané porušenie zákona o voľbách na výsledky volieb primátora. Preto rešpektujúc podstatu volebného súdnicstva, ktorá sa okrem iného vyznačuje aj zisťovaním intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) konštatuje irelevantnosť zisteného porušenia zákona o voľbách v jeho § 9 ods. 5 v relácii k výsledku napadnutých volieb. Táto námietka je preto nedôvodná.</p> <p>2. a) z formálneho hľadiska došlo k porušeniu zákona o voľbách, pretože riaditeľ zariadenia pre seniorov bez náležitého plnomocenstva voličov požiadal okrskovú volebnú komisiu o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Ústavný súd zastáva názor, že v zariadeniach podobného typu, akým je špecializované zariadenie, nemožno ani v budúcnosti vylúčiť taký spôsob využitia § 31 ods. 6 zákona o voľbách, ktorý bude hraničiť s postupom contra legem. Predmetné ustanovenie zákona o voľbách sa však prioritne orientuje na voličov - jednotlivcov, ktorí sú zdravotne hendikepovaní. Nie je vôbec neakceptovateľné, ak sa v sociálnych zariadeniach, v ktorých je umiestnených podstatne viac takýchto jednotlivcov, vyvinie prax posúvajúca inštitút splnomocnenia žiadateľa do polohy neformálneho ústneho súhlasu klienta so zaužívanou ponukou voliť do prenosnej volebnej schránky.</p> <p>b) ústavný súd zistil, že v danom zariadení bolo obvyklé, že jeho riaditeľ požiada okrskovú volebnú komisiu o prenosnú volebnú schránku, a to takpovediac paušálne, teda pre všetkých klientov, bez ohľadu na to, či im ich zdravotné ťažkosti umožňujú alebo neumožňujú navštíviť na účel hlasovania „riadnu" volebnú miestnosť. Okrskové volebné komisie pritom ani v minulosti a ani v spochybnených ostatných voľbách nevnímali postup riaditeľa špecializovaného zariadenia za právne imperfektný v takej miere, že by žiadosti nevyhoveli.</p> <p>c) zákon o voľbách neupravuje podrobne priebeh hlasovania do prenosnej volebnej schránky, jedinou požiadavkou je rešpektovanie tajnosti hlasovania. Ani formálno-právne niet teda žiadnej prekážky, aby použitie prenosnej volebnej schránky malo podobu hlasovania väčšieho počtu voličov v tej istej miestnosti. Okrem toho ústavný súd dokazovaním nezistil, že by členovia okrskovej volebnej komisie v tejto otázke vzniesli námietky.</p> <p>d) skutočnosť hlasovania s asistenciou sa ústavnému súdu v dotknutom zariadení nejaví</p>

ako riziková z pohľadu splnenia podmienok podľa § 32 zákona o voľbách, pričom vzhľadom na charakter zariadenia možno skôr prezumovať právne významnú odkázanosť klientov, ktorí o asistenciu požiadajú. Zo svedeckých výpovedí ani z iných podkladov priložených k sťažnosti nevyplývajú žiadne informácie, že by sa tvrdenie konkrétneho voliča o potrebe asistencie javilo prima facie nepravdivé. Sťažovateľ navrhol vypočuť 50 klientov špecializovaného zariadenia, z ktorých ústavný súd náhodne vybral 6 svedkov, pričom žiaden z nich argumentáciu sťažovateľa nepotvrdil, a to ani vo vzťahu k iným spolubývajúcim, ktorí v jedálni špecializovaného zariadenia volili.

Vážnou námietkou je tvrdenie, že v jedálni špecializovaného zariadenia volili s asistenciou aj voliči, ktorí o ňu vôbec nežiadali. Ústavný súd konštatuje, že hlasovanie s asistenciou bez žiadosti voliča nie je v súlade s § 32 zákona o voľbách a môže sa negatívne dotknúť aj ústavného atribútu tajnosti hlasovania. Podľa čestného vyhlásenia a výpovede JUDr. M. S. v špecializovanom zariadení volilo 98 osôb, z toho približne polovica v jedálni. Z výpovedí ďalších svedkov je preukázané, že z približného počtu 50 osôb, ktorí volili v jedálni zariadenia, nevolili s asistenciou všetci. Ing. Č. dokonca vypovedal, že 38 klienti zvládli hlasovanie samostatne. Aj JUDr. S. a MVDr. S. uviedli, že po získaní informácie z ústrednej volebnej komisie sa podarilo hlasovanie v jedálni dostať do súladu s inštrukciou Ústrednej volebnej komisie, z čoho vyplýva, že pri hlasovaní ďalšej skupiny voličov v jedálni (tá početne znižuje množstvo voličov, ktorí volili s asistenciou bez požiadania) už pochybnosti o súlade volebného aktu so zákonom o voľbách nevyvstali. K hlasovaniu s asistenciou bez výslovnej žiadosti voliča došlo teda v jedálni špecializovaného zariadenia v počte podstatne nižšom než 50. Ak sa s týmto ustáleným faktom spojí nikým nespochybnená a z podkladov priložených k sťažnosti preukázaná skutočnosť, že rozdiel medzi hlasmi sťažovateľa a odporcu bol 54 hlasov, potom porušenie zákona o voľbách v jeho § 32 nedosahuje intenzitu, ktorá už spochybňuje výsledky volieb primátora mesta a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či tieto voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov. Preto aj túto námietku vyhodnotil ústavný súd ako nedôvodnú.

e) ústavný súd nespochybňuje, že niektorí klienti špecializovaného zariadenia skutočne s ohľadom na ich zdravotný postih sú len vo veľmi obmedzenej miere spôsobilí prejavovať samostatne a zrozumiteľne vlastnú vôľu. Rovnako je však nepochybné, že zákon o voľbách umožňuje podľa § 2 ods. 2 písm. d) odoprieť hlasovanie len takým zdravotne hendikepovaným osobám, ktoré sú pozbavené alebo obmedzené v spôsobilosti na právne úkony. Sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno v otázke účinného spochybnenia súladu vôle prejavenej asistentom a vôle voličov - klientov špecializovaného zariadenia, ktorí asistenciu pri hlasovaní využili. Nepodarilo sa mu tak účinne vyvrátiť domnienku súladu volebného výsledku vo volebnom okrsku č. 5 s vôľou voličov špecializovaného zariadenia.

Ústavný súd tiež nemôže apriórne uzavrieť, že komunikácia voliča s jeho asistentom v podobe, aká je uvedená sťažovateľom, znamená nedovolené prerušenie ústavou i zákonom chránenej línie medzi vôľou voliča a jej formálnym prejavom úpravou hlasovacieho lístka. Prejavom vôle voliča hlasujúceho v podmienkach regulovaných v § 32 zákona o voľbách môže byť aj výzva asistentovi, aby „zakrúžkoval tak, ako sa ráno dohodli“, prípadne aby „zakrúžkoval kandidáta tak, ako to on uzná za vhodné“. Obe uvedené možnosti sú prejavom vôle voliča, ktorý sa stotožňuje s vôľou asistenta do tej miery, že sa z hľadiska právneho stáva jeho vlastnou vôľou. Napokon, vzhľadom na to, že pri hlasovaní podľa § 32 zákona o voľbách je nevyhnutná istá viac či menej intenzívna súčinnosť voliča a asistenta, nemožno očakávať, že takéto hlasovanie prebehne bez akejkoľvek komunikácie. Ak však jej podoba má byť vyhodnotená ako nedovolená manipulácia či zneužitie voličovej odkázanosti, musí sťažovateľ preukázať, že vôľa asistenta prejavená úpravou hlasovacieho lístka je v rozpore s vôľou voliča, ktorému asistent pomáha.

3. a) ústavný súd zistil, že záujem voličskej základne v predmetných volebných okrskoch bol podstatne vyšší, než tomu bolo v minulosti. Navyše, záujem o hlasovanie bol nárazový a sústredený do ranných hodín. V správaní sa voličov pritom boli prítomné evidentné známky organizácie (asistencia stále sa opakujúcich osôb, číselné kombinácie na rukách voličov, komunikácia voličov vo volebnej miestnosti i v jej bezprostrednom okolí s častým používaním výrazu „jekh“). Všetky preukázané fakty majú však podľa názoru ústavného súdu iba povahu nepriamych dôkazov, ktoré musia byť v skutkovej reťazi prejednávanej veci napojené na dôkazy spôsobilé priamo, a tým aj dostatočne

	<p>hodnoverne preukázať, že prvok organizovanosti v správaní voličov volebného okrsku č. 3 a č. 4 bol výsledkom prísľubu odmeny zo strany primerane konkretizovaných osôb.</p> <p>Svedecké výpovede členov okrskových volebných komisií č. 3 a č. 4 ani MVDr. J. S. však podľa názoru ústavného súdu neposkytujú dostatočný základ pre záver o existencii prísľubu odmeny za hlasovanie v prospech niektorého z kandidátov. Tento záver podporuje aj výsledok svedeckej výpovede M. S. a M. B., ktorých čestné vyhlásenia boli pripojené k ústavnej sťažnosti, pričom podľa týchto čestných vyhlásení im mala byť pred voľbami sľúbená odmena, ak budú voliť odporcu. Obaja svedkovia však vypovedali, že od MVDr. J. S. dostali na podpis prázdny papier, na ktorý on potom vniesol text, ktorý nemôžu ani potvrdiť ani vyvrátiť. Ostalo tak bez významu ďalej ich vypočúvať o prípadných predvolebných aktivitách naplňajúcich skutkovú podstatu „kupovania hlasov“.</p> <p>Ani skutočnosť viacnásobného opúšťania volebnej miestnosti členkou okrskovej volebnej komisie č. 4 S. B. nedokazuje podľa názoru ústavného súdu kupovanie voličských hlasov. Fakt, že mimo volebnej miestnosti komunikovala s voličmi, nemožno interpretovať ako dôkaz jej snahy získavať hlasy voličov v prospech niektorého z kandidátov za prísľub odmeny.</p> <p>b) Za hlasovanie v súlade s volebným zákonom treba považovať len také hlasovanie, pri ktorom volič sám vloží volebnú obálku do volebnej schránky, to isté platí aj pre hlasovanie do prenosnej volebnej schránky. Ústavný súd už v minulosti (PL. ÚS 4/2011) konštatoval hrubé porušenie zákona o voľbách spojené s vyslovením neplatnosti volieb v prípade, keď obálku s hlasovacím lístkom odovzdal volič členovi okrskovej volebnej komisie, ktorý mal neskôr (na inom mieste ako volič hlasoval) túto obálku vložiť do prenosnej volebnej schránky, pričom prenosná volebná schránka nebola po celý čas súčasne pod dozorom oboch vyslaných členov volebnej komisie.</p> <p>O takúto situáciu však v posudzovanom prípade nejde. Zo svedeckej výpovede Ing. Z. V., predsedu okrskovej volebnej komisie č. 3, vyplynulo, že sa pri hlasovaní s asistenciou „snažil trvať na tom, aby do urny odovzdal lístok samotný volič. Tá snaha nebola vždy úspešná, vo viacerých prípadoch hodil lístok do urny asistent“. Svedok P. H. (člen okrskovej volebnej komisie č. 3) uviedol, že „u voličov, ktorí hlasovali s asistenciou boli aj také pokusy, že asistent šiel hodiť hlasovací lístok do urny namiesto voliča, ale boli upozornení, že takto to nemôže byť a že tento krok musí byť umožnený samotnému voličovi“.</p> <p>Z citovaných výpovedí ústavný súd uzatvára, že namietané porušenie § 31 ods. 5 zákona o voľbách nie je preukázané bez pochybností. Ak by však ústavný súd aj hodnotil svedeckú výpoveď Ing. Z. V. ako pravdivú, je zrejme, že závažnosť porušenia § 31 ods. 5 zákona o voľbách by bola podstatne menšia, ako tomu bolo v kauze sp. zn. PL. ÚS 4/2011. Zo svedeckej výpovede totiž plynie, že asistenti vhadzovali obálky do volebnej schránky pred zrakom členov okrskovej volebnej komisie. Navyše, z dokazovania nevyplýva, v koľkých prípadoch vhadzovali obálku s hlasovacími lístkami do volebnej schránky asistenti. Absencia tohto zistenia neumožňuje spoľahlivo posúdiť prípadný vplyv naznačenej nezákonnosti na výsledok volieb.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 4/2011, PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 3/2010, PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 73/07, PL. ÚS 8/2011, PL. ÚS 6/2011, PL. ÚS 22/08, PL. ÚS 22/2011, PL. ÚS 90/07, PL. ÚS 7/07, PL. ÚS 38/07, PL. ÚS 19/94</p>

<p>spisová značka</p>	<p>PL. ÚS 52/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>uznesenie - sťažnosť zamietnutá</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka ako neúspešná kandidátka podala ústavnú sťažnosť vo veci nezákonnosti</p>

	<p>a neústavnosti volieb starostu obce, v ktorej poukázala na ovplyvňovanie voličov členmi volebných komisií v čase volebného moratória tým, že priamo pred budovou, v ktorej sídlili obe okrskové komisie a v jej bezprostrednom okolí agitovali v prospech zvoleného protikandidáta, presviedčali prichádzajúcich voličov, aby odovzdali svoj hlas zvolenému protikandidátovi a odhovárali ich od odovzdania hlasu sťažovateľke.</p> <p>Sťažovateľka ďalej uviedla, že členovia volebných komisií neboli nestranní, keďže podľa jej názoru „skutočnosť, že členom volebnej komisie je blízky príbuzný zvoleného protikandidáta vzbudzuje pochybnosť o vytvorení regulárnych podmienok na slobodné rozhodovanie voličov ...“.</p> <p>Sťažovateľka vo svojej sťažnosti tiež namietala, že spôsob vedenia volebnej kampane, nebol v súlade s platnými predpismi a dobrými mravmi, pretože počas volebnej kampane boli v obci distribuované letáky obsahujúce informáciu, ktorá mohla spôsobiť u sťažovateľky „poškodenie... cti, dobrej povesti, súkromia, dobrého mena a ... vážnosti v očiach spoluobčanov vedúce k odmietnutiu voliť“ sťažovateľku do funkcie starostu obce.</p> <p>V doplnení svojej sťažnosti napokon poukázala na údajné nezloženie sľubu dvomi členmi okrskových komisií, a teda na skutočnosť, že sa nestali riadnymi členmi týchto volebných komisií. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadala, aby boli voľby vyhlásené za neplatné.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K námietke týkajúcej sa ovplyvňovania voličov v priebehu volieb jednotlivými, sťažovateľkou označenými členmi volebných komisií Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) na základe vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že v deň konania volieb sa členovia miestnej volebnej komisie Mgr. J. M. a Ing. J. P., ako aj členovia okrskovej volebnej komisie č. 1 Ing. A. V. a J. M. opakovane zdržiavali v priestore pred vchodom do budovy obecného úradu. Túto skutočnosť potvrdili vo svojich svedeckých výpovediach tak uvedené osoby, ako aj ďalší vypočutí svedkovia. Rovnako tak zo svedeckých výpovedí, ako aj z obsahu videozáznamu na DVD nosiči (videozáznam z bezpečnostnej kamery umiestnenej na budove obecného úradu) bolo možné ustáliť, že medzi uvedenými členmi volebných komisií a voličmi dochádzalo ku vzájomnej komunikácii.</p> <p>Vykonaným dokazovaním sa však nepodarilo žiadnym spôsobom preukázať, čo bolo obsahom komunikácie medzi členmi volebných komisií a voličmi. K obsahu komunikácie medzi sťažovateľkou označenými členmi volebných komisií a voličmi sa nevedeli vyjadriť ani sťažovateľkou navrhnutí svedkovia Ing. V. V., M. M. a E. K., keďže žiaden z tejto skupiny svedkov konkrétny obsah rozhovorov členov volebných komisií s voličmi nepočul. Rovnako tak tvrdenia sťažovateľky o ovplyvňovaní voličov členmi volebných komisií nebolo možné potvrdiť ani oboznámením sa s obsahom videozáznamu na DVD nosiči, keďže sa v danom prípade jedná iba o obrazový záznam bez zvukovej stopy.</p> <p>Sťažovateľka tiež spochybnila nestrannosť ňou označených členov volebných komisií z dôvodu, že člen miestnej volebnej komisie Mgr. J. M. je bratom odporcu a Ing. J. P., Ing. A. V. a J. M. boli nominantmi politických strán podporujúcich vo volebnej kampani odporcu.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej opakovane uviedol, že volebný zákon nezakazuje blízky osobám kandidátov byť členmi volebných komisií. Inými slovami, samotné členstvo kandidátovej blízkej osoby vo volebnej komisii samo osebe nemôže byť volebnou vadou. Rovnako tak nemôže byť pochybnosť o nestrannosti členov volebných komisií vyvodzovaná z ich nominácie politickými stranami, pokiaľ ku kreovaniu volebných komisií došlo v súlade s § 14 a § 15 volebného zákona. Spôsob kreovania volebných komisií však sťažovateľka žiadnym spôsobom nespochybnila a nenamietala. Pozornosť ústavného súdu v tejto súvislosti neušlo ani to, že sama sťažovateľka mala blízkych príbuzných tak v miestnej volebnej komisii, ako aj v oboch okrskových komisiách.</p> <p>Druhou okolnosťou, ktorá podľa názoru sťažovateľky bola spôsobilá spochybniť platnosť volieb starostu v obci, bol spôsob vedenia volebnej kampane, v rámci ktorej mal byť v obci distribuovaný volebný leták obsahujúci informáciu spôsobilú poškodiť česť, dobrú povesť, dobré meno a vážnosť navrhovateľky.</p> <p>Ústavný súd sa oboznámil s obsahom predmetného letáku a konštatuje, že z hľadiska formy a obsahu predmetný leták už na prvý pohľad presahuje primeranú mieru kritiky, s ktorou sa musí kandidát na funkciu starostu v rámci volebnej kampane vyrovnávať a ktorú musí byť pripravený znášať. Sťažovateľka však osobu, ktorú pokladá za tvorca predmetného volebného letáku, v sťažnosti neoznačila a tvorca či distribútor letáku nebol</p>

	<p>zistený ani vykonaným dokazovaním.</p> <p>Ústavný súd napokon uzavrel, že aj v prípade preukázania nezákonnej účasti v dôsledku nezloženia predpísaného sľubu jedného člena v každej z oboch sedem členných okrskových komisií by nebolo možné z tohto dôvodu vyhlásiť napadnuté voľby starostu obce za neplatné jednak preto, že tieto komisie mali celkovo sedem členov a ich počet by neklesol pod minimálny počet päť členov (§ 15 ods. 2 volebného zákona), ale najmä z dôvodu absencie akejkoľvek príčinnej súvislosti s ostatnými dôvodmi sťažnosti.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 82/07, PL. ÚS 38/07, PL. ÚS 74/2011, PL. ÚS 32/03, PL. ÚS 98/07, PL. ÚS 6/2011, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 3/2010

spisová značka	PL. ÚS 68/2014
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie - sťažnosti zamietnuté
dátum rozhodnutia	18. februára 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia namietali nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce a volieb do obecného zastupiteľstva a žiadali, aby boli tieto voľby vyhlásené za neplatné. Ťažiskovým argumentom sťažovateľov bolo, že dva dni pred voľbami, t. j. 13. novembra 2014, sa účelovo a v rozpore so zákonom prihlásilo na trvalý pobyt v obci 119 obyvateľov. Okrem účelovosti tohto prihlásenia sťažovatelia namietali aj spôsob, akým prihlásenie týchto 119 obyvateľov prebehlo. Dôvodili tým, že 119 obyvateľov bolo prihlásených na trvalý pobyt v obci prostredníctvom OR PZ, pričom podľa mienky sťažovateľov OR PZ nemalo právomoc v tomto prípade prihlásiť obyvateľov na trvalý pobyt v obci, keďže ohlasovňa obce vo veci ich prihlásenia nebola nečinná. Sťažovatelia ďalej namietajú, že 119 obyvateľov obce bolo OR PZ prihlásených na rekreačné chaty, ktoré sú podľa ich názoru nebytovými stavbami, na ktoré sa fyzická osoba nemôže v zmysle zákona č. 253/1998 Z. z. v spojení s § 43c stavebného zákona prihlásiť na trvalý pobyt. Medzi ďalšie námietky sťažovateľov patrí námietka prihlasovania časti zo 119 obyvateľov na trvalý pobyt bez súhlasu vlastníkov nehnuteľností, prihlasovania časti zo 119 občanov priamo na ohlasovňu (obec), namietanie autenticity prihlášok na trvalý pobyt, ako aj porušenie volebného moratória.</p>
ratio decidendi	<p>K účelovosti prihlásenia 119 obyvateľov na trvalý pobyt v obci</p> <p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) je v konaní vo volebných veciach oprávnený skúmať prihlásenie sa na trvalý pobyt v určitej obci a uplatnenie aktívneho volebného práva vo voľbách do orgánov samosprávy tejto obce len v prípade, ak by tieto boli negáciou ústavnej koncepcie, podľa ktorej zloženie orgánov samosprávy obce má vyjadrovať vôľu obyvateľov obce majúcej úmysel tvoriť integrálnu súčasť personálneho substrátu územnej samosprávy. Uvedená situácia nastáva predovšetkým vtedy, ak dôjde v zákonne bezchybnom (t. j. pri neporušení zákona) procese a) k prihláseniu sa na trvalý pobyt značného počtu obyvateľov, b) u ktorých nie je preukázaná žiadna väzba (na dané miesto (obec), a c) k prihláseniu na trvalý pobyt týchto dôjde bezprostredne pred uskutočnením volieb. Tieto 3 podmienky musia byť splnené kumulatívne, pričom ústavný súd skúma každý prípad jednotlivo.</p> <p>K splneniu vyššie uvedených podmienok:</p> <p>a) ústavný súd zistil, že počet oprávnených voličov narástol v obci dva dni pred uskutočnením volieb z 360 oprávnených voličov na 479 oprávnených voličov, čo činí nárast oprávnených voličov o 33,06 %. Uvedený nárast oprávnených voličov ústavný súd hodnotí ako zásadný, keďže je spôsobilý reálne ovplyvniť výsledok volieb.</p> <p>b) z listov vlastníctva vyplýva, že zo 119 prihlásených obyvateľov na trvalý pobyt v obci 70 obyvateľov dlhodobo vlastní alebo spoluvlastní v katastri obce nehnuteľnosť</p>

(rodinný dom, rekreačná chata, iná stavba, pozemok a pod.). Podľa príloh k sťažnostiam a písomných vyjadrení účastníkov konania ďalších 37 obyvateľov je deklarovaných ako osoby blízke (v zmysle zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov) týmto 70 obyvateľom alebo iným fyzickým osobám, ktoré vlastnia v katastri obce nehnuteľnosť alebo je u nich deklarované bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ktoré však nie je uvedené v listoch vlastníctva. Zvyšných 12 obyvateľov (vychádzajúc výlučne z listov vlastníctva) nevlastní v katastri obce žiadnu nehnuteľnosť a ani nie sú preukázané iné právne vzťahy k nehnuteľnostiam v katastri obce, a nie sú ani osobami blízкими už uvedeným 107 obyvateľom.

Z výpovedí svedkov, odporcov a nakoniec i sťažovateľov vyplýva, že 119 obyvateľov prihlásení na trvalý pobyt v obci 13. novembra 2014 sú dlhodobo chatármi v rekreačnej oblasti, ktorá je súčasťou obce, alebo sú dlhodobo obyvateľmi rodinných domov v obci, prípadne sa aktívne zapájajú do spoločenského života v obci. Ústavný súd teda konštatuje existenciu väzby súkromnoprávneho charakteru väčšiny zo 119 „novoprihlásených“ obyvateľov k rekreačnej oblasti a k obci. Prihlásenie týchto obyvateľov na trvalý pobyt v obci 13. novembra 2014 nemožno hodnotiť ako účelové a nejde o negáciu vyššie uvedenej ústavnej koncepcie.

c) vzhľadom na závery k predchádzajúcemu bodu je irelevantné, kedy k prihláseniu týchto obyvateľov na trvalý pobyt do obce došlo.

Prihlásenie 119 obyvateľov na trvalý pobyt prostredníctvom OR PZ

Z rozhodnutí obce č. 352/50/2014 a č. 352/51/2014 zo 6. novembra 2014, výpovede svedkov a podporne aj z videozáznamu z konania ohlasovne obce vyplýva, že postupom ohlasovne obce už pri prihlasovaní 5 obyvateľov (ktorých ostatní zo 119 obyvateľov aj splnomocnili na zastupovanie v tejto veci) boli vytvorené prekážky pre prihlásenie všetkých dotknutých občanov na trvalý pobyt, keďže ohlasovňa vyžadovala nad rámec zákona kolaudačné rozhodnutia k nehnuteľnostiam, pričom bolo zrejmé, že dotknuté osoby týmito kolaudačnými rozhodnutiami nedisponujú. Vo veci ďalšieho postupu a namietanej nezákonnosti jej rozhodnutia navyše ohlasovňa odmietla ďalej so splnomocnencami 6. novembra 2014 konať. Uvedené nedostatky v postupe ohlasovne obecného úradu neboli odstránené ani 10. novembra 2014 pri opätovnej účasti splnomocnencov na ohlasovni obce. Preto bolo legitímne, ak splnomocnenci podali OR PZ žiadosť o prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci.

OR PZ bolo preto oprávnené konať na základe žiadosti splnomocnencov o prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt v obci, pričom riadne preverilo úplnosť a správnosť predloženej dokumentácie a vykonalo prihlásenie 119 občanov na trvalý pobyt. Postupu OR PZ tak nemožno z pohľadu ústavného súdu v tomto smere nič vytknúť.

Prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt na rekreačné chaty

Pokiaľ ohlasovňa obce a OR PZ dospeli výkladom § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. k dvom možným záverom, a teda (i), že na rekreačnú chatu nie je možné bez preukázania, že jej časť slúži na bývanie v zmysle § 43c ods. 3 stavebného zákona, ohlásiť trvalý pobyt občana (závery ohlasovne obce), resp. (ii) že rekreačná chata (t. j. stavba označená takto podľa listu vlastníctva) je vždy budovou slúžiacou na individuálnu rekreáciu a odkaz na § 43c ods. 3 stavebného zákona v § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. má len informatívny charakter (závery OR PZ), ústavný súd hodnotí ako ústavno-konformný výklad ustálený OR PZ, keďže pri neexplicitnosti § 3 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z. z. a § 43c ods. 3 stavebného zákona v spojení s vplyvom ohlásenia trvalého pobytu v konkrétnej obci na výkon aktívneho volebného práva občana je potrebné dať pri zohľadnení všetkých relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov, relevantných skutočností (napr. neexistenciu iných zákonných prekážok prihlásenia občana na trvalý pobyt na konkrétnu budovu) a skutočností známych orgánu verejnej správy z úradnej činnosti prednosť tomu výkladu právnych noriem zákona, ktorý je priateľský k ochrane základných práv a slobôd a ich nerušenému výkonu.

Prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt na obec

Podľa zistení ústavného súdu uvedení 15 občania pri prihlasovaní sa na trvalý pobyt v obci uviedli na prihlasovacom lístku ako adresu predchádzajúceho trvalého pobytu konkrétne súpisné a orientačné čísla budov, názvy ulíc, názvy miest a obcí, z čoho vyplýva, že v čase prihlasovania sa na trvalý pobyt im nebol zrušený trvalý pobyt podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z., keďže v prípade zrušenia trvalého pobytu občana podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z. je miestom trvalého pobytu občana obec (§ 7 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z.). Ani z iných písomností a

	<p>materiálov predložených OR PZ ústavnému súdu nevyplýva, že by týmto 15 občanom bol zrušený trvalý pobyt podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) zákona č. 253/1998 Z. z. Ústavný súd však konštatuje, že nedodržanie zákona č. 253/1998 Z. z. zo strany OR PZ pri prihlasovaní 15 obyvateľov na trvalý pobyt na obec nie je výsledkom konania OR PZ s úmyslom ovplyvniť výsledok volieb, nejde z pohľadu volebných procesov o hrubé porušenie zákona č. 253/1998 Z. z. a uvedených 15 obyvateľov predstavovalo 3,31 % oprávnených voličov.</p> <p>K namietanému porušeniu volebného moratória</p> <p>Z obsahu letáku, ktorý odporca (zvolený starosta) roznášal deň pred voľbami obyvateľom obce, pričom túto skutočnosť sám odporca priznal, vyplýva, že odporca v ňom informoval obyvateľov obce úmysle podať trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohovárania a informuje o svojej politickej činnosti z roku 2006 a poberaní odmien za výkon funkcie zástupcu starostu a poslanca obecného zastupiteľstva.</p> <p>Distribúcia takýchto letákov nevytvárala podľa ústavného súdu v danom prípade taký tlak na voličov, ktorý by viedol k zahmleniu volebných výsledkov. K tomuto možno dodať, že v obci s nižším počtom obyvateľov, kde sa obyvatelia navzájom poznajú, majú voliči bezprostrednejšie informácie o kandidátoch. V danej veci má relevanciu aj obsah letáku. Ten nie je namierený na protikandidáta, ani na vlastnú podporu v nastávajúcich voľbách, nemá agitačný charakter. Leták mal skôr súkromný než oficiálny charakter. V nadväznosti na ustanovenie § 30 ods. 11 zákona o voľbách je potrebné uviesť, že rozdávanie letákov nebolo vedené v bezprostrednej blízkosti volebnej miestnosti v deň volieb.</p> <p>Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že sťažovateľmi uvedené skutočnosti nemajú taký charakter, aby predstavovali dostatočné dôvody na to, aby ústavný súd vyhlásil voľby za neplatné.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 6/2011, PL. ÚS 79/2011, PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 78/2011, PL. ÚS 14/2011</p>

<p> spisová značka</p>	<p> PL. ÚS 26/2015</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p> druh konania</p>	<p>Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> uznesenie – konanie zastavené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>18. februára 2015</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal nezákonnosť volieb starostu obce z dôvodu, že odporca bol zvolený v neférovej súťaži znevýhodňujúcej sťažovateľa, pretože voliči boli ovplyvnení sľubom tretej osoby, že v prípade zvolenia jediného protikandidáta, prispeje finančne na opravu kostola. Sťažovateľ vzal svoju sťažnosť následne späť a žiadal konanie zastaviť.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>Zákon o ústavnom súde nepredpokladá (neupravuje) späťvzatie sťažnosti v konaní vo volebných veciach, späťvzatie sťažnosti je však upravené v § 54 zákona o ústavnom súde v rámci konania o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.</p> <p>Opísaný stav neexistencie ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré by umožňovalo v rámci konania vo volebných veciach vziať sťažnosť späť, možno subsumovať pod teóriu medzier v normatívnych právnych aktoch. Ide o absenciu právnej úpravy (špecifického pravidla) v prípadoch, kde je vzhľadom na ciele zákonodarcu alebo celkový kontext zákona táto právna úprava (toto špecifické pravidlo) legitímne očakávaná.</p> <p>Je preto ústavne a aprobovateľné vyplniť túto medzeru prostredníctvom rozhodovacej činnosti príslušných orgánov verejnej moci a to pomocou analógie použitej za reštriktívnych, prísnych podmienok, tzn. aplikáciou základných princípov (ustanovení) toho istého všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré upravujú skutkovú podstatu</p>

	<p>najpodobnejšiu danému skutkovému stavu či právnej otázke (analógia legis), alebo aplikáciou základných princípov (ustanovení) všeobecne záväzného právneho predpisu svojím obsahom najbližšieho (analógia iuris) k aplikovanému všeobecne záväznému právnenému predpisu, v ktorom absentuje relevantná právna norma.</p> <p>V uvedenom prípade späťvzatia sťažnosti sťažovateľom je preto podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) možné aplikovať § 54 zákona o ústavnom súde (analógia legis), ktorý je svojím obsahom, účelom a zakotvením v rámci konaní pred ústavným súdom najbližšie konaniu vo volebných veciach a späťvzatiu sťažnosti sťažovateľom.</p> <p>Aplikujúc základné princípy vyplývajúce z § 54 zákona o ústavnom súde, v danom prípade ústavný súd dospel k záveru, že v dôsledku späťvzatia sťažnosti sťažovateľom nebudú mimoriadne závažným spôsobom porušené základné práva a slobody sťažovateľa a že nie sú dôvody na to, aby rozhodol, že späťvzatie sa nepripúšťa. Vychádzal pritom aj zo skutočnosti, že sťažnosť sa týkala jedného z najvýznamnejších demokratických procesov, ktoré môžu v spoločnosti prebiehať, a to volieb do orgánov miestnej samosprávy, na základe ktorých boli zvolení reprezentanti voličov a nadobudnutá právna istota tak zvolených reprezentantov, ale najmä voličov a obyvateľov danej municipality.</p> <p><u>Z uvedených dôvodov ústavný súd konanie zastavil.</u></p>
 Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Spolkového ústavný súd Spolkovej republiky Nemecko: rozhodnutia sp. zn. 1 BvR 1631/08 z 30. 8. 2010 a sp. zn. 1 BvR 1905/02 zo 6. 12. 2005

 spisová značka	 PL. ÚS 30/2014
 sudca spravodajca	Eubomír Dobřík
 druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
 druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – sťažnosti zamietnuté
 dátum rozhodnutia	25. februára 2015
 dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky
 skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia v 1. a 2. rade ako neúspešní kandidáti namietali nezákonnosť volieb primátora mesta z dôvodu, že v priebehu volieb došlo ku kupovaniu hlasov rómskych voličov pre zvoleného primátora (odporcu). Vzhľadom na túto skutočnosť žiadali, aby boli voľby vyhlásené za neplatné.
 ratio decidendi	<p>Pre účely konania o volebnej sťažnosti považoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z vykonaných dôkazov za dostatočne potvrdené, že v priebehu napadnutých volieb, ako aj v bezprostredne predchádzajúcom období dochádzalo k ovplyvňovaniu niektorých voličov rómskeho etnika aj ústavne neprípustným spôsobom, konkrétne tak, že im bolo miestnym podnikateľom J. H. ponúkané bezodplatné plnenie (potraviny) alebo odpustenie dlhu za už skôr poskytnutý tovar.</p> <p>Ústavný súd však za podstatné zistenie považuje, že k protiústavnému ovplyvňovaniu voličov malo dochádzať len v jednom volebnom obvode (volebný obvod č. 1) a malo sa dotknúť hlasovania len vo volebnom okrsku č. 2, ktorého súčasťou je rómska osada. Vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo, že by k takémuto ovplyvňovaniu voličov dochádzalo v iných častiach mesta. Z mestským úradom doručenej časti voličského zoznamu okrsku č. 2, vyplýva, že v predmetnej rómskej osade má evidovaný trvalý pobyt celkovo 324 voličov. Z ústavným súdom oboznámenej zápisnice okrskovej volebnej komisie zriadenej pre okrsk č. 2 vyplýva, že vo volebnom okrsku bolo v zozname voličov zapísaných celkovo 1035 voličov, avšak z nich sa volieb zúčastnilo len 500 voličov. Zo 467 platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby primátora mesta hlasovalo za odporcu len 131 voličov, zatiaľ čo pre sťažovateľku v 1. rade až 222 voličov a pre sťažovateľa v 2. rade 63 voličov. V uvedenom volebnom okrsku teda vyhrala voľby primátora mesta sťažovateľka v 1. rade, a nie odporca. Pritom je zřejmé, že dosiahnutý volebný výsledok odporcu (131 hlasov) v tomto volebnom okrsku nedosahuje ani rozdiel hlasov medzi ním a sťažovateľkou v 1. rade v rámci celkového výsledku volieb (t. j. 172</p>

	<p>hlasov), a tak aj v prípade, ak by vo volebnom okrsku č. 2 nezískal odporca ani jeden hlas, celkové výsledky volieb by vyzneli v jeho prospech.</p> <p>Ústavný súd zároveň zistil, že volebná účasť vo volebnom okrsku č. 2 (48,31 %) nepresiahla úroveň celkovej priemernej volebnej účasti v napadnutých voľbách (50,35 %), čo nepotvrzuje sťažovateľmi tvrdený rozsah nepripustného ovplyvnenia voličov v prospech odporcu, tak ako to spravidla býva v iných obdobných prípadoch. Tieto závery v konečnom dôsledku podporujú aj veľmi podobné volebné výsledky vedľajšieho volebného okrsku (okrsok č. 1 tvoril spolu s okrskom č. 2 jeden volebný obvod), v ktorom za odporcu hlasovalo 107 voličov, zatiaľ čo za sťažovateľku v 1. rade až 200 voličov, pričom volebná účasť v tomto okrsku dosiahla 44,66 %.</p> <p>Sťažovatelia namietali, že vplyvom tzv. „kupovania hlasov“ došlo k ovplyvňovaniu výsledku volebnej súťaže politických síl. Takýto záver nebol preukázaný, lebo v okrsku, kde malo k porušovaniu volebných predpisov dochádzať, zvíťazila sťažovateľka v 1. rade. Medzi namietaným postupom tzv. „kupovačov hlasov“ a výsledkom volieb v tomto okrsku chýba príčinná súvislosť.</p> <p>Z uvedených dôvodov, ako aj vzhľadom na absenciu tvrdenia o porušení iných ustanovení zákona o voľbách ústavný súd dospel k záveru o nedostatku dôvodov pre zásah ústavného súdu do výsledkov napadnutých volieb, ktoré možno považovať za výsledok slobodnej súťaže politických síl.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 6/06, PL. ÚS 66/2011, PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 82/07

spisová značka	PL. ÚS 29/2014
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – sťažnosť zamietnutá
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát namietal nezákonnosť volieb starostu obce a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné. Sťažovateľ tvrdil, že pri príprave volieb bolo porušené volebné moratórium roznášaním letákov protikandidáta a počas volieb malo dôjsť členkou okrskovej volebnej komisie k osočovaniu voličov sťažovateľa priamo vo volebnej miestnosti. Ako ďalšie pochybenie v napadnutých voľbách sťažovateľ uvádzal skutočnosť, že po príchode členov volebných komisií do volebnej miestnosti neboli hlasovacie lístky a obálky zapečatené a niektoré obálky už boli opečiatkované, z čoho vyvodzuje, že nimi muselo byť nezákonne manipulované. Namietal aj náležitosti zápisnice okrskovej volebnej komisie, keď v nej nebolo uvedené, že pri sčítavaní hlasov v prvom okrsku bol prítomný pozorovateľ, a rovnako spôsob zosúladenia počtu voličov zaevidovaných vo volebnom zozname s počtom obálok vhodených do volebnej urny tak, že pri sčítavaní hlasov boli dodatočne zakrúžkovaní dvaja náhodní voliči z volebného zoznamu.</p> <p>Následne v sťažnosti uvádzal, že pri volebnom akte volič D. M. vhodil do volebnej schránky dve obálky, a že vo voľbách boli „použité obálky z posledných volieb, ktoré mali byť riadne archivované, čo sa však neudialo“. Pri sčítavaní hlasov mali byť uznané aj hlasovacie lístky, ktoré neboli vhodené do volebnej schránky v obálke, avšak neboli uznané tie hlasovacie lístky, „kde nebol sťažovateľ zakrúžkovaný, ale jeho číslo zakrúžkované, čím bola jednoznačne prejavovaná vôľa voliča“. Sťažovateľov protikandidát sa mal ďalej ako starosta obce vyhrážať zamestnancom obecného podniku stratou zamestnania v prípade, ak ho nebudú vo voľbách voliť, a že v jednom z prípadov hlasovania do prenosnej volebnej urny mala byť reálne prítomná len jedna členka volebnej komisie. Napokon, ako ďalší dôvod svojej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že v 15</p>

	<p>prípadoch mali mať starší voliči na stoloch pripravené lístky s menom zvoleného kandidáta, ktoré im mala pred voľbami priniesť matka uvedeného kandidáta na starostu obce.</p> <p>Podľa sťažovateľa tiež pri sčítavaní hlasov došlo k nesprávnemu posúdeniu platnosti, resp. neplatnosti hlasov pre sťažovateľa ako i pre účastníka tohto konania, pričom vo volebnej dokumentácii existuje veľký počet hlasovacích lístkov, ktoré obsahovali zakrúžkovaných oboch kandidátov.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Z dokazovania vykonaného Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), vyplynul záver, že výsledok volieb zistený miestnou volebnou komisiou a nadväzne zaznamenaný v jej zápisnici zodpovedá skutočnosti. Za odporcu hlasovalo podľa posúdenia hlasovacích lístkov volebnou komisiou (a rovnako aj ústavným súdom) 808 voličov, zatiaľ čo za sťažovateľa platne hlasovalo len 803 voličov. Námieta sťažovateľ, že vo volebnej dokumentácii existuje veľký počet hlasovacích lístkov, ktoré obsahovali zakrúžkovaných oboch kandidátov, sa pri jej preverení ústavným súdom nepotvrdila. V okrsku č. 1 bolo zistených 8 neplatných hlasovacích lístkov a v okrsku č. 2 považovala volebná komisia za neplatných 9 hlasovacích lístkov. Vo všetkých týchto prípadoch aj ústavný súd dospel k záverom zhodným so závermi okrskových volebných komisií.</p> <p>Z výpovedí členov okrskovej volebnej komisie zhodne vyplynulo, že ako platné boli uznané tie hlasovacie lístky, ktoré sa nachádzali v úradných obálkach, a niekoľko hlasovacích lístkov, ktoré boli z týchto obálok pri hlasovaní a pri manipulácii s volebnou urnou vypadnuté, avšak ich počet súhlasil s prázdnyimi úradnými obálkami, ktoré sa vo volebnej schránke nachádzali. Pri hodnotení tohto postupu okrskovej volebnej komisie č. 1 ústavný súd prihliadal na materiálnu stránku ústavne zaručeného volebného práva, ktorej podstatou je záujem na tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov ako základný predpoklad fungovania demokratického štátu. V danom prípade tak postup okrskovej volebnej komisie č. 1 nemožno hodnotiť ako ústavne neakceptovateľný, keďže hlasovacie lístky mimo úradných obálok uznala za platné až po tom, keď ich počet porovnala s prázdnyimi nezalepenými volebnými obálkami nachádzajúcimi sa vo volebnej schránke. Dokazovaním ani nebolo preukázané, že by o takomto postupe rozhodla len predsedníčka okrskovej volebnej komisie č. 1, ako tvrdil sťažovateľ, keďže žiaden z členov volebnej komisie nevzniesol v zápisnici o voľbách proti tomuto postupu žiadne námietky, čo pri svojom výsluchu potvrdili aj ďalšie dve členky okrskovej volebnej komisie.</p> <p>Zároveň však svedeckými výpoveďami preukázaný nesúlad počtu voličov zaznamenaných volebnou komisiou v zoznamoch voličov s počtom volebných obálok vložených do volebných schránok v okrsku č. 1 spochybňuje okrskovou volebnou komisiou zistený výsledok napadnutých volieb, pretože vyvoláva odôvodnené pochybnosti o skutočnom počte voličov, ktorí svoje aktívne volebné právo využili. Táto skutočnosť sa však týka len dvoch hlasov započítaných do výsledkov napadnutých volieb a aj v prípade, ak by tieto hlasy patrili odporcovi, nemalo by to vzhľadom na celkový rozdiel hlasov medzi sťažovateľom a odporcom za následok celkovo iný výsledok napadnutých volieb. Táto skutočnosť preto sama osebe na vyhlásenie neplatnosti napadnutých volieb podľa názoru ústavného súdu nepostačuje.</p> <p>Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie pravidiel pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky v okrsku č. 1, pri namietanom spôsobe hlasovania nebolo preukázané porušenie ústavných princípov priamosti, tajnosti a slobody volieb. Vypočutí svedkovia (2 členovia volebnej komisie vyslaní s prenosnou volebnou schránkou) totiž o okolnostiach tohto hlasovania zhodne svedčili, že si pri jeho realizácii rozdelili úlohy takým spôsobom, aby bolo vzájomne kontrolovateľné. Jedna členka volebnej komisie mala vo svojej dispozícii volebnú schránku a druhá členka vydávala vždy len taký počet volebných obálok a hlasovacích lístkov, ktorý zodpovedal počtu hlasujúcich voličov na danom mieste. Sťažovateľ v konaní nevyprodukoval žiaden dôkaz osvedčujúci, že v niektorom z prípadov hlasovania voličmi do prenosnej volebnej schránky mal byť do nej odovzdaný hlas v rozpore so slobodnou vôľou voliča, alebo v rozpore s porušením zásady tajnosti hlasovania.</p> <p>Vykonaným dokazovaním nebola preukázaná ani taká manipulácia s volebnými obálkami a hlasovacími lístkami, ktorá by mohla mať priamy dosah na volebnými komisiami zistený výsledok napadnutých volieb. O takúto manipuláciu nejde, pokiaľ hlasovacie lístky a volebné obálky pri ich odovzdaní členom volebnej komisie neboli</p>

	<p>zapečatené, pretože zákon o voľbách obciam takúto povinnosť neustanovuje. Povinnosťou okrskových volebných komisií je podľa § 28 ods. 1 zákona o voľbách len skontrolovať vybavenie volebnej miestnosti a volebných dokumentov (t. j. zoznamov voličov, dostatočného počtu hlasovacích lístkov a volebných obálok), a pripraviť sa tak na priebeh samotných volieb. Rovnako nebolo bez pochybností preukázané ani odovzdanie dvoch volebných obálok voličom D. M.. Toto tvrdenie sťažovateľa sa opiera len o svedectvo D. S., ktorá mala takéto konanie „zahliadnuť“, nepotvrdil ho však žiaden iný člen volebnej komisie, vrátane svedka K. B., ktorý je švagrom sťažovateľa, preto uvedené svedectvo nepostačovalo na preukázanie tvrdenia uvádzaného v sťažnosti.</p> <p>K ostatným námietkam sťažovateľa týkajúcim sa porušenia volebného moratória, údajného osočovania voličov niektorými členmi volebnej komisie, „vyhrážkam“ príbuzného odporcu, či samotného odporcu iným osobám v obci vrátane zamestnancov obecného podniku služieb, okolností žiadosti o podpísanie sťažovateľom nekonkretizovaného volebného protokolu, existencii prípadov, v ktorých mali starší voliči hlasovať podľa vopred pripravenej pomôcky s menom odporcu alebo nezapísania prítomnosti pozorovateľa pri sčítaní hlasov, ústavný súd uvádza, že tieto námietky neboli v konaní žiadnym spôsobom preukázané, pričom väčšina z nich nie je vôbec spôsobilá podľa názoru ústavného súdu zvrátiť výsledky napadnutých volieb.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosť zamietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: PL. ÚS 34/99, PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 18/99

spisová značka	PL. ÚS 45/2014
sudca spravodajca	Eubomír Dobřík
druh konania	Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	uznesenie – sťažnosť zamietnutá
dátum rozhodnutia	4. marca 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ ako neúspešný kandidát namietal nezákonnosť a neústavnosť volieb starostu obce a žiadal, aby tieto voľby boli vyhlásené za neplatné.</p> <p>Svojou sťažnosťou namietal v prvom rade porušenie § 36 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o voľbách“), pretože pri sčítavaní hlasov miestnou volebnou komisiou, ktorá plnila aj úlohy okrskovej volebnej komisie (ďalej len „volebná komisia“), boli prítomné a sčítavania sa reálne zúčastňovali aj iné osoby ako členovia volebnej komisie, konkrétne E. V., J. Z. a Mgr. V. J., ktorá je zamestnankyňou obecného úradu. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že volebná komisia uvedeným osobám nepovolila, aby sa zúčastňovali pri sčítavaní hlasov, pričom označené ustanovenie zákona o voľbách neumožňuje nečlenovi volebnej komisie do sčítavania hlasov aktívne zasahovať. Uvedené pritom mohlo ovplyvniť výsledok počtu hlasov.</p> <p>Sťažovateľ ďalej namietal, že počas sčítavania hlasov sa jeden z členov volebnej komisie „odobral na fajčiarsku prestávku“, čím podľa jeho názoru došlo k prerušeniu sčítavania hlasov, v čom vidí hrubé porušenie zákona, pretože „mohlo dôjsť k manipulácii s hlasovacími lístkami, keďže sa pri sčítaní hlasov nezúčastnili všetky členovia komisie“. Rovnako namietal aj účasť zapisovateľky volebnej komisie pri evidovaní voličov zúčastňujúcich sa napadnutých volieb vyznačovaním v jednom z dvoch rovnopisov zoznamov voličov, čo dával do rozporu s § 31 zákona o voľbách.</p>
ratio decidendi	Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že o prítomnosti zamestnankyne obecného úradu Mgr. V. J., ako aj E. V. a J. Z., ktoré požiadali o svoju účasť ako nezávislé pozorovateľky, volebná komisia nehlasovala, zároveň však nebolo zistené, že by niektorý z členov volebnej komisie výslovne (pred alebo aj počas sčítania) navrhol hlasovať o ich prítomnosti pri sčítaní. Citovaný § 36 zákona o voľbách pritom umožňuje

	<p>pri sčítaní hlasov aj prítomnosť iných osôb ako členov volebnej komisie za podmienky, že volebná komisia ich účasť na sčítaní hlasov povolí. V okolnostiach daného prípadu sa teda sčítavania hlasov uvedené osoby zúčastnili síce bez toho, aby bolo volebnou komisiou formálne takéto povolenie písomne udelené, avšak celý priebeh sčítavania hlasov signalizuje minimálne konkludentný súhlas členov volebnej komisie s ich prítomnosťou. Nikto z členov komisie prítomnosť označených osôb nenamietal. V konečnom dôsledku všetci členovia volebnej komisie podpísali zápisnicu o hlasovaní bez výhrad, čo tento záver ústavného súdu podporuje. Z uvedeného dôvodu len prítomnosť osôb, ktoré nemali písomný súhlas volebnej komisie a ktoré neboli členmi volebnej komisie pri sčítaní hlasov, nemožno hodnotiť ako také porušenie volebných predpisov, ktoré by mohlo odôvodniť vyhlásenie napadnutých volieb za neplatné.</p> <p>Okrem Mgr. H. ďalej žiaden z členov volebnej komisie ani nikto z ostatných Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vypočítali svedkov nepotvrdil, že by sčítavanie hlasov z hlasovacích lístkov vykonávali priamo aj iné osoby ako členovia volebnej komisie. Svedkyňa Mgr. H. navyše vo vzťahu k sčítaniu hlasovacích lístkov odovzdaných vo voľbách starostu obce uviedla, že prepočítanie týchto hlasovacích lístkov sa vykonalo členmi volebnej komisie opakovanne, pričom podľa jej tvrdenia si pozorovateľky tieto hlasovacie lístky prepočítali až po ich sčítaní volebnou komisiou, teda po zistení konečných výsledkov volieb. Pritom ani uvedená svedkyňa ako členka volebnej komisie v procese sčítavania hlasov v napadnutých voľbách nezaznamenala žiaden konkrétny pokus o manipuláciu so sčítavanými hlasovacími lístkami.</p> <p>S prihliadnutím na výsledky dokazovania v danej veci preto možno ustáliť záver, že výsledky napadnutých volieb, tak ako boli zapísané volebnou komisiou, zodpovedajú zisteniam, ku ktorým dospela volebná komisia sčítaním hlasov všetkými členmi volebnej komisie. Preukázaná sporná činnosť ďalších prítomných osôb pri sčítaní hlasov síce mohla sčasti narušovať zákonom ustanovené volebné pravidlá, avšak v konaní nebolo preukázané, že by táto činnosť relevantne zasiahla do objektívneho zistenia výsledkov napadnutých volieb takým spôsobom, že by tieto výsledky mohli byť v rozpore so slobodne prejavenu vôľou voličov.</p> <p>Ústavný súd zastáva názor, že ani ostatné sťažovateľom namietané skutočnosti nemohli vo svojej podstate proces zisťovania výsledkov napadnutých volieb ovplyvniť. Krátka prestávka medzi sčítaním hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva a hlasovacích lístkov pre voľby na funkciu starostu obce, počas ktorej nebola žiadnym dôkazom preukázaná akákoľvek manipulácia s odovzdanými hlasovacími lístkami (pretože tie aj počas prestávky zostali pod dozorom viacerých členov volebnej komisie), v konečnom dôsledku nemohla sama osebe spôsobiť zistenie nesprávnych výsledkov napadnutých volieb. Obdobne ústavný súd hodnotí aj námietku, že voličov, ktorým boli vydané volebné obálky a hlasovacie lístky, zaznamenávala do volebných zoznamov zapisovateľka volebnej komisie. Zo zistení ústavného súdu totiž vyplýva, že tak zapisovateľka volebnej komisie robila len do jedného z dvoch volebných zoznamov, pričom do druhého zoznamu zaznamenávala voličov členka volebnej komisie Mgr. H. Evidencia voličov a kontrola jej správnosti teda bola vždy v priamej dispozícii člena volebnej komisie (v danom prípade dokonca tej členky volebnej komisie, ktorá najviac tvrdila porušenie volebných pravidiel) a žiaden člen volebnej komisie nesvedčil, že by táto evidencia voličov bola chybná. Preto ani uvedená skutočnosť nemohla mať žiaden relevantný vplyv na zákonnosť a ústavnosť výsledku napadnutých volieb.</p> <p><u>Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť zamietol.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: PL. ÚS 7/2010, PL. ÚS 21/94, PL. ÚS 18/99</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad sa zostavuje

Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.